Жаңа жылдарыңызбен!

Алатау

Қоғамдық-саяси газет / Общественно-политическая газета

Газет 2000 жылдан шыға бастады

№ 51-52 (1106-1107)

30.12.2022

alatau_offset@mail.ru
alatau.aqparat
alatau_gazeti

АУДАН ТЫНЫСЫ

ЖАҢА МЕДИЦИНАЛЫҚ МЕКЕМЕЛЕР АШЫЛДЫ

ЖАҢА ЖЫЛ МЕРЕКЕСІ ҚАРСАҢЫНДА АҚСУ АУДАНЫНА ҚАРАСТЫ КӨКӨЗЕК АУЫЛЫНДА БЛОКТЫ-МОДУЛЬДІ МЕДИЦИНАЛЫҚ ПУНКТ, САҒАБҮЙЕНДЕ ДӘРІГЕРЛІК АМБУЛАТОРИЯ ПАЙДАЛАНУҒА БЕРІЛДІ.

Жаңа ғимараттардың ашылу салтанатына аудан әкімінің орынбасары Ғазиз Есжанов, аудандық орталық ауруханасының директоры Салтанат Мықтыбаева, ауылдық ардагерлер кеңесінің төрағасы Амангелді Айтбаев қатысып, жүрекжарды тілектерін білдірді.

Көкөзек ауылындағы жаңа медициналық пунктте алғашқы көмек көрсету үшін барлық жағдай жасалған. Мұнда ем-дом көрсететін кабинет, егу және басқа да қажетті кабинеттер бар, ыстық және суық су, электр жылуымен қамтылған. Мұнда 760-тан астам тұрғын сапалы медициналық қызмет ала алады.

Осыған дейін аядай бөлмеде қызмет етіп келген медицина мамандары енді жарық та кең ғимаратта жұмыстарын жалғастырады.

Естеріңізге сала кетсек, блокты-модульді медициналық пункттер ауыл тұрғындары үшін медициналық қызметтердің қолжетімділігі мен сапасын арттыру мәселесін қысқа мерзімде шешуге мүмкіндік береді. Осы әдіспен тұрғызылатын нысандар жобалық-сметалық құжаттамаларды әзірлеуді қажет етпейді.

Сағабүйен ауылының 2000-ға жуық тұрғыны да жаңа дәрігерлік амбулаторияға қол жеткізді. Оның құрылысы осы жылдың көктемінде басталған болатын. Амбулатория бір ауысымда 25 адамды қабылдауға арналған.

Аудандық орталық ауруханасының директоры Салтанат Мықтыбаева айтқандай, заманауи медициналық жабдықтармен қамтылған жаңа әлеуметтік маңызы бар нысандарда ауыл халқы сапалы медициналық көмек ала алады.

Айта кетейік, Қаракемер ауылында «Ауыл – ел бесігі» бағдарламасы аясында тағы бір жаңа медициналық мекеменің құрылысы жүргізілуде.

ӨЗ ТІЛШІМІЗ

НЕГЕ?

ҚАУІПСІЗДІК ЕРЕЖЕЛЕРІ САҚТАЛМАЙДЫ

Әне-міне дегенше тағы бір жылды артқа тастап, жаңа қоян жылына аяқ басқалы отырмыз. Жыл сайын әлем халқының басым бөлігі атап өтетін жаңа жыл мейрамының басты атрибуттары Аяз ата мен ақшақар, түрлі түсті шамдары жарқыраған шыршалар және көздің жауын алатын отшашулар. Бүгінде көк жүзін бірнеше секунд түрлі түске бояйтын отшашуларсыз бұл мерекені елестету мүмкін еместей. Жаңа жыл жақындаған сайын базарларда, дүкендерде арнайы рұқсатпен, рұқсатсыз да осы пиротехникалық бұйымдарды сатушылар қатары көбейеді. Адамдар отшашуды жыл он екі ай қолданбаса да айналасы үш төрт күннің ішінде жеткілікті деңгейде зардап ше-гіп жатады. Желтоқсанның аяғы, қаңтардың басында жиі еститін «отшашу дұрыс атылмай, біреудің көзін шығарып жіберіпті, ананың қолы күйіп қалыпты, мынаның денесін жарақаттапты» деген хабарлар сөзіміздің дәлелі. Бұл жағдайдың алдын алу үшін өңірлердегі полицейлер жедел профилактикалық іс-шаралар жүргізіп те жатыр. ҚР ІІМ Әкімшілік полиция комитетінің ерекше тапсырмалар жөніндегі аға инспекторы Әміржан Байғошевтің айтуынша, 26 желтоқсанда республика бойынша құрылған мобильді топтар халыққа отшашуларды дұрыс пайдалану керектігін, аса жоғары жауапкершілік танытып абай болмаса пиротехникалық бұйымдардың адам өміріне қаншалықты зиян екендігін айтып, 400-ге жуық рейдтік іс-шаралар өткізген. 300 адамға арнайы жаднама парақшалары таратылған. Ірі қалалар мен облыс орталықтарында «қауіпсіздік ережелерін ұмытпайық» деген тақырыпта 50-ге жуық билборд тақташалары ілінген. Дей тұрғанмен 27 желтоқсан күні «Baq.kz» ақпараттық порталынан Алматы облысының тұрғыны отшашудан көзін жаралады деген хабарды көрдік. Мереке басталмай жатып қызықтың құрбаны болған тағы бірнеше адам бар. Осындай оқыс оқиғаға тап болушылардың көбі балалар деп ойлаған едік. Алайда керісінше болып шықты. Ресми статистикалық мәліметтерге сүйенсек соңғы бес жылда отшашудан балаларға қарағанда ересектер екі есеге көп зардап шеккен екен.

Ең басты байлық денсаулық екендігін барлығымыз жақсы білеміз. Дегенмен әлі күнге дейін қауіпсіздік ережелерін сақтамайтын тұрғындар өз өмірлеріне бейжай қарап, жауапкершілік танытпай келеді. Неге?

Айдана СМАҒҰЛ

БАСПАСӨЗ - 2023

«АЛАТАУ» қоғамдық-саяси газетіне жазылу жалғасуда

ЖАЗЫЛУ БАҒАСЫ:

редакция арқылы
1 жылға – 3640 теңге.
облыстық маңызы бар қалалар үшін "Қазпошта" арқылы
1 жылға – 4477,20 теңге.
ауыл тұрғындары үшін
на год – 4700,80 теңге.

Продолжается подписка на общественно-политическую газету «АЛАТАУ»

ЦЕНА ПОДПИСКИ:

с редакции
на год – 3640 тенге.
для города областного значения через "Казпочту"
на год – 4477,20 тенге.
для сельского населения
на год – 4700,80 тенге.

Индексі: 15534

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ЖОБА

АНДАС ОМАРАҚЫН ОҚУЛАРЫ БАСТАЛДЫ

БЕЙСЕН ҚҰРАНБЕК АТЫНДАҒЫ ЖУРНАЛИСТЕР ҮЙІНДЕ МӘДЕНИ ТАҒЫЛЫМДЫ ШАРА ӨТТІ. «МЕРЕЙЛІ ОТБАСЫ – 2022» БАЙҚАУЫНЫҢ ЖЕТІСУ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ЖЕҢІМПАЗЫ АНДАС ӘУЛЕТІ «ОҚУҒА ҚҰШТАР МЕКТЕП» ЖОБАСЫН ҚОЛҒА АЛДЫ.

Оған облыстағы аудан-қаладан білімге құштар, өнерге бейім, ұлттық құндылыққа жаны жақын 30 оқушы мен олардың жетекшілері қатысып, өнерлерін көрсетті. Шараға ұйытқы болған облыстық білім басқармасы, «Қазпошта» АҚ Алматы облыстық филиалы мен «Жетісу» газеті.

Басқосуды облыстық «Жетісу» газеті бас редакторының орынбасары, ақын Жұматай Әміреев жүргізіп, алдымен аталмыш шараның мән-мағынасын түсіндірді.

– Ғасырдан ұзақ тарихы бар облыстық «Жетісу» газетінің қазақ руханияты үшін сіңірген еңбегі ерен. Қазақ әдебиеті мен мәдениетінде орны бөлек кешегі Ілияс, Мұхтар, Сәбиттер бастаған ұлы көштің бәрі де «Жетісу» газеті арқылы танылып, есімі тарихта қалды. Одан кейінгі сан буынды тәрбиелеуде де басылымның орны ерекше, беделі биік болды. Міне, бүгінде сол дәстүрді Андас әулеті жалғастырып, облыстың аудан-қаласынан 8-10 сынып аралығында оқитын 30 оқушыны «Оқуға құштар мектеп» жобасы аясында қарашаңырақ газетке жаздырып, демеушілік танытып отыр. Әрине білімге, ғылымға, руханиятқа жасалған демеушіліктің бағасы үстем болатыны анық, – деп атап өтті.

Аталмыш жоба Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың Ұлытауда өткен Ұлттық кеңесте жүктеген тапсырмасы аясында жүзеге асуда. Шара аясында Жетісу облыстық білім басқармасының бас маманы Руслан Арсыланов аталған жоба аясында Жетісу облысында қандай шаралардың атқарылып, нендей жетістіктерге жеткені туралы баяндаса, «Қазпошта» АҚ Алматы облыстық филиалының жетекшісі Айбол Таңжарбекұлы оқушыларға поштаға жазылған түбіртегін табыс етті.

Келесі кезекте Андас әулетінің отанасы, «Парасат» орденінің иегері, «Алтын алқалы» ана Әуесхан Мажайқызы балалардың болашағына сәттілік тілесе, осы әулеттің ұлы, әріптесіміз Қажет Андас әулетінің құндылығы туралы айта келіп, тарихшы, айтыс және жазба ақын Андас Омарақынның «тарих талғарында», «Дода», «Жылдар ізі» атты үш томдық еңбегі таныстырылып, оқушыларға сыйға берілді. Сондай-ақ Жетісу облыстық білім басқармасы мен Андас әулеті бірлесе отырып, алдағы жарты жылда «Оқуға құштар мектеп» жобасы негізінде жүргізілетін «Андас Омарақын оқуларының» ережесімен таныстырды.

– Жаң бастама бүгінгі шараға қатысқан 30 оқушының арасында, келесі жылдың алғашқы жарты жылдығында сынақ ретінде атқарылады. Ол «Тарих талғарында» жас өлкетанушылардың ғылыми жұмыстары байқауы, «Дода» атты жас айтыс ақындарының айтысы және «Жылдар ізі» атты жас жазба ақындар мүшайрасы сияқты үш бағытта жүргізіледі. Әр номинацияға дайындалған оқушылар еңбегінде Андас Омарақын шығармашылығын үлгі етуі керек.

Байқау Жетісу облыстық білім басқармасының жоспарына енгізіліп, келесі жылдың алғашқы жарты жылдығында өткізілмек. Қазылар алқасының шешімімен І, ІІ, ІІІ дәрежелі орын алған үміткерлерге облыстық білім басқармасының Алғыс хаты мен Андас отбасы атынан қомақты ақшалай жүлде тағайындалады. Үш номинация бойынша І орын алған оқушылар оқитын мектепке Жетісу облыстық білім басқармасының «Оқуға құштар мектеп» атты көшпелі ту тапсырылады – деді ол.

Шарада әр өңірден келген оқушылар өз өнерлерін көрсетіп, өлең оқып, айтысқа түсіп, шараның шырайын аша түсті. Соңында көпшілік «Жетісудың қонақжай шаңырағынан» дәм татып жолға аттанды.

А.НҰРЖАПАР.

БАЙҚАУ

ЖЕТІСУЛЫҚ ЖЕҢІМПАЗДАР МАРАПАТТАЛДЫ

«Мың бала» республикалық жобасы еліміздегі мемлекеттік тілді меңгеруге ерекше қызығушылық танытқан өскелең ұрпақты ынталандыру, қолдау мақсатында 2015 жылдан бері ұйымдастырылып келеді. Биылда өз жалғасын тапқан байқау облыс орталығы Талдықорған қаласындағы Достық үйінде Қоғамдық даму басқармасы ММ «Қоғамдық келісім» КММ ұйымдастыруымен өткізілді.

Аталған байқауға «Өнер алды – қызыл тіл», «Өнерлі өрге жүзер», «Жарқыра, жас дарын!» номинациялары бойынша екі қала, жеті аудannан жалпы саны 22 оқушы қатысып, өнерлерін ортаға салды.

Аудан аралық жарыстардан жеңімпаз болған кіл мықтылар арасында өткен сайыс тартысты өтіп, әр номинация бойынша өнерлерін көрсеткен өрендер, атап айтсақ, Алакөл ауданынан келген Абдулло Сиддиков, Аружан Сұлтан, Мұхаметқали Нүркенов, Панфилов ауданынан қатысқан Жания Қанат, Текелі қаласынан келген Реалина Тохтахунова, Артем Матковский, Кербұлақ ауданынан – Нұрай Кенжебек және Жантөре Жігер жүзден жүйрік шығып, жеңімпаз атанды. Жүлдегерлер арнайы дипломдармен және ақшалай сыйлықтармен марапатталды.

Байқаудың мақсаты – этнос топтарының жастары арасында мемлекеттік тілдің қолданылу аясын кеңейту, тіл мәдениетін көтеру, шешендік өнердің мұраларын насихаттау, тілге шешен сөз шеберлерінің өнеріне қолдау көрсету.

* * *

«Ортақ шаңырақ» жобасы аясында Достық үйінде облыстық «Үздік отбасы» байқауы да өтті.

Байқау шымылдығын «Ақ отауға ақ бата» жобасы бойынша ерекше еңбек етіп жүрген Алакөл аудандық Аналар кеңесінің төрағасы Ұлжалғас Бурасанқызы ашып, жылы лебізін білдірді.

Мұнан кейін байқауға қатысушы 140 шаңырақтың ішінен оза шап-қан, кіл мықты 6 отбасы жеке-жеке таныстырылып, ортаға шақырыл-ды. Атап айтсақ, Ақсу ауданынан – Қыдырмановтар отбасы, Алакөл ауданынан – Кариповтар отбасы, Кербұлақ ауданынан – Жармұхам-бет отбасы, Көксу ауданынан – Ас-қаровтар отбасы, Панфилов ауданынан – Еликбаевтар отбасы және Сарқан ауданынан – Нүрпейісовтар отбасы өз бақтарын сынады.

Үш кезеңнен құралған бай-қаудың алғашқы бөлімінде жарасымды жанұялардың алдын ала дайындаған бейнероликтері көр-сетілсе, екінші кезеңде әр әулет өздерінің отбасылық фотоальбом-дарын қорғады. Ал шешуші кезең-де тапқыр отбасылар әділ қазы алқаларының қойған жағдаяттық сұ-рақтарына жауап берді. Облыстық байқауға қатысқан барлық отбасы үздік атанып арнайы дипломдармен қатар 15 мың теңгелік сертификаттарға ие болды.

Қоғамдық келісім КММ директоры Марат Тайлақұлы бірлігі жарасқан отбасыларды жеңістерімен құттықтап, ізгі шара келесі жылыда өз жалғасын табатынын айтты.

– Өнегелі отбасы – елдің тұтқасы! Жарасымды жанұя мен ізгілікті қасиеттерге толы әулет қашан да көпке үлгі болуы тиіс. Бүгін өздерін түрлі қырларынан көрсетіп, жеңіске жеткен барлық отбасыларды құттықтаймын. Осындай үлгілі отбасылар көбеюі үшін «Үз-дік отбасы» байқауын келер жылы да міндетті түрде ұйым-дастыратын боламыз, – деді М.Тайлақұлы.

Шара соңы концерттік бағдарламаға ұласып, шығармашыл отбасылар өннен шашу шашты.

Айдана СМАҒҰЛ

НАЗАР!

ЖАҢА ӨЗГЕРІСТЕР ЕНГІЗІЛДІ

«СОТ ОРГАНДАРЫНАН ШЫҒАТЫН РЕСМИ ҚҰЖАТТАРҒА АПОСТИЛЬ ҚОЮ» ЖӨНІНДЕГІ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТТІ КӨРСЕТУ ӨЗГЕРІСТЕРІ 2022 ЖЫЛЫ 30 ҚАРАШАДА «СОТ ОРГАНДАРЫНАН ШЫҒАТЫН РЕСМИ ҚҰЖАТТАРҒА АПОСТИЛЬ ҚОЮ» ЖӨНІНДЕГІ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТТІ КӨРСЕТУ ҚАҒИДАЛАРЫНА ӨЗГЕРІСТЕР ЕНГІЗІЛДІ. ОСЫ ҚАҒИДАНЫҢ НЕГІЗГІ ӨЗГЕРІСТЕРІН НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА ҰСЫНЫП ОТЫРМЫЗ.

Мемлекеттік көрсетілетін қызметті алу үшін жеке және заңды тұлғалар (бұдан әрі – көрсетілетін қызметті алушы) көрсетілетін қызметті берушіге «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КЕАҚ (бұдан әрі – Мемлекеттік корпорация) арқылы қағаз тасығышта не «электрондық үкіметтің» веб-порталы www.egov.kz (бұдан әрі – портал) арқылы электронды түрде, не Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының жанындағы Соттардың қызметін қамтамасыз ету департаментінің (Қазақстан Республикасы Жоғарғы Сотының аппаратының) кеңсесі арқылы осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша апостиль қоюға өтінішті осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес "Сот органдарынан шығатын ресми құжаттарға апостиль қою жөніндегі" мемлекеттік көрсетілетін қызмет Тізбесінің (бұдан әрі – Тізбе) 9-тармағында көрсетілген құжаттарды қоса бірге береді.

Мемлекеттік қызмет көрсету процесінің сипаттамасын, нысанын, мазмұны мен нәтижелерін, сондай-ақ, мемлекеттік қызмет көрсету ерекшеліктерін ескере отырып, өзге де мәліметтерді қамтитын мемлекеттік қызмет көрсетуге қойылатын негізгі талаптар Тізбеде берілген.

Облыс орталықтарында, республикалық маңызы бар қалаларда және астанада орналасқан Мемлекеттік корпорация филиалдары бөлімінің қызметкері құжаттар келіп түскен күні құжаттарды дайындауды жүзеге асырады және оларды көрсетілетін қызметті берушіге жіберу үшін Мемлекеттік корпорацияның курьеріне береді. Егер Мемлекеттік корпорация филиалдарының бөлімдері басқа елді мекендерде орналасқан жағдайда, Мемлекеттік корпорацияның жинақтаушы секторының қызметкері (маманы) құжаттар келіп түскен күні оларды дайындауды жүзеге асырады және құжаттарды көрсетілетін қызметті берушіге қағаз түрінде Мемлекеттік корпорацияның курьері не пошта байланысы арқылы жіберуді 2 (екі) жұмыс күні ішінде қамтамасыз етеді.

Мемлекеттік қызметті көрсетуден бас тарту туралы көзделген негіздер болған кезде көрсетілетін қызметті беруші көрсетілетін қызметті алушыға алдын ала шешім, сондай-ақ, көрсетілетін қызметті алушыға алдын ала шешім бойынша позициясын білдіру мүмкіндігі үшін тыңдауды өткізу уақыты, орны және тәсілі туралы хабарлайды.

Қағиданың жаңа өзгерістері мемлекеттік қызмет көрсету сапасын арттыруға бағытталған.

Қағиданың өзгертілген толық мәтінімен Алматы облыстық сотының ресми сайтының «Мемлекеттік қызмет» бөлігінде таныса аласыз.

АЛМАТЫ ОБЛЫСТЫҚ СОТЫНЫҢ БАСПАСӨЗ ҚЫЗМЕТІ.

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ОБЛАСТНОЙ МУЗЕЙ

ХРАНЯТСЯ МАТЕРИАЛЫ ИЗВЕСТНЫХ ЛИЧНОСТЕЙ

В фондах областного музея хранятся материалы известных личностей, общественных деятелей Жетысу внесших огромный вклад в развитии нашего общества. К данным материалам относятся фотоисточники, киноисточники, предметы имеющие особую значимость для исследования и экспонирования их.

В нынешнем году коллекцию известных личностей края пополнили материалы наших земляков Алимгазы Райымбекова, кумира зрителей из кинофильма прошедшего столетия, «Ангел в тюбитейке», метров казахского телевидения Нуртилеу Имангалиева и Бейсен Куранбек.

Родственники понимая значение музейных экспонатов в деле образования и воспитания подрастающего поколения, передали семейные раритеты в музей на постоянное хранение. В настоящую коллекцию музея вложена частичка души каждого из них и благодаря переданным предметам, они продолжают жить в нашей памяти.

Судьбы личностей интересны, наполнены событиями имеющих определенное место в истории нашей области.

Не будучи актером, не имея определенного образования, простой деревенский юноша Алимгазы Смагулович учился, работал и даже не помышлял о карьере в киноискусстве.

Находясь в сборной «қазақша күрес» города Талдыкорган, на одном из соревнований завоевал первое место и был приглашен на съемки его первой роли в фильме «Ән қанаты». С каждой ролью он набирался опыта, который и принес ему успех в фильме «Тақиялы періште».

За выдающиеся заслуги в отечественном кинематографе и общественную активност Алимгазы Райымбеков награждён орденом «Құрмет», имеет Почётный нагрудный знак Министерства культуры и информации Республики Казахстан «Деятель культуры Казахстана», является Почетным гражданином г.Талдыкорган, Алматинской области и Коксуского района.

Благодаря содействию родственников личные вещи удивительного актера пополнили фонды музея. Среди них почетные грамоты, орден, медали, тюбитейка, чапан, классический костюм, фотографии, которые теперь являются экспонатами музейного значения.

Не менее интересными являются личные вещи всеми известного телеведущего, великолепного журналиста, заслуженного деятеля РК Нуртилеу Имангалиева, посвятившего всю свою сознательную жизнь любимой профессии. Каждая его передача была своеобразной не имевшая аналогов. Он был автором многих проектов, касающихся актуальных проблем социально незащищенных слоев общества и радовали телезрителей.

Его заслуги были оценены государством, дважды награжден Почетной грамотой Президента Республики Казахстан, награжден орденом «Парасат», медалью «За доблестный труд», а также многими грамотами и юбилейными медалями. Данные награды и личные вещи трехкратного лауреата Союза журналистов Казахстана были переданы в фонды музея его супругой. Каждая вещь пренадлежавшая отличному телеведущему имеет свою необычную историю. Об этом жителям нащего города и его гостям стало известно по выставке «Бай-қуатты болайық!» организованной музеем в честь 70 летия паопулярного телеведущего.

С целью приобщения молодежи к духовным ценностям на примере заслуживающих внимания личностей, музейное собрание пополнилось личными вещами телеведущего с именем которого связано, второе рождения телекомпании Жетысу, Бейсена Куранбек. Он занял особое место в казахской журналистике, отличился определенным авторским стилем, привлекающий общественный интерес. Внес весомый вклад в развитие трудоемкой профессии, активную общественную деятельность и социально-культурное развитие родного города.

Супруга телеведущего поделилась семейным архивом, и сейчас в фондах музея находяться, его первый профессиональный документ, удостоверение корреспондента газеты «Спорт», фотографии, благодарственное письмо коллектива программы «Айтуға оңай», классический костюм, который он одевал при проведении данной программы, часы и многое другое. Благодаря им сотрудники музея смогут экспонировать и пропагандировать жизнь и деятельность нашего талантливого земляка, оставшегося в сердцах многих своими благородными деяниями.

Данные вещи обладающие информационным потенциалом, став экспонатами мемориального значения, будут восприниматься, как свидетельство общественной деятельности, признаных личностей. Посредством данных вещей можно восстановить события связанные с прошлым, необыкновенных образов нашей области. Информация о каждом предмете пропитанная воспоминаниями несомненно будет интересна для посетителей музея.

7 декабря в музее было открытие выставкок, как говорилось выше Н.Имангалиева, а также А.Райымбекова и Б.Куранбек. Интересующимся творчеством личностей, выставки будут экспонироваться до конца этого месяца.

Р. ЕСЕНБАЕВА,
С.н.с историко-краеведческого музея им.М.Тынышбайұлы.

НАСКОЛЬКО ВЫРАСТУТ ПОСОБИЯ НА ДЕТЕЙ С 2023 ГОДА

Какие суммы будут получать в новом году многодетные и семьи с маленькими детьми. По просьбе Informburo.kz Министерство труда и социальной защиты населения подробно расписало, как изменятся выплаты на детей, а также, пособия для многодетных.

Пособие на рождение

Согласно закону РК "О государственных пособиях семьям, имеющим детей", все семьи, имеющие рождённых, усыновлённых (удочерённых), а также взятых под опеку (попечительство) детей, имеют право на получение пособия на рождение.

Пособие на рождение выплачивается как работающим, так и неработающим женщинам, при этом размер пособия составляет:

на рождение первого, второго и третьего ребенка 38 МРП или в 2022 году 120 840 тенге, с 1 января 2023 года – 131 100 тенге;

на четвёртого и более ребенка 63 МРП или в 2022 году 200 340 тенге, с 1 января 2023 года – 217 350 тенге.

Пособие по уходу за ребёнком

Неработающим родителям назначается пособие по уходу за ребёнком до одного года из республиканского бюджета.

Согласно действующему законодательству, размер пособия для неработающего родителя составит:

на первого ребёнка 5,76 МРП или в 2022 году 18 317 тенге, с 1 января 2023 года – 19 872 тенге;

на второго ребёнка 6,81 МРП или в 2022 году 21 656 тенге, с 1 января 2023 года – 23 495 тенге;

на третьего ребёнка 7,85 МРП или в 2022 году 24 963 тенге, с 1 января 2023 года – 27 083 тенге;

на четвёртого и более ребёнка 8,90 МРП или в 2022 году 28 302 тенге, с 1 января 2023 года – 30 705 тенге.

Если мама ребёнка работала и за неё поступали социальные отчисления в Государственный фонд социального страхования (далее – ГФСС), то после его рождения она ежемесячно будет получать социальную выплату на случай потери дохода в связи с уходом за ребёнком из ГФСС. Размер выплаты составляет 40% от среднемесячного дохода за последние два года до рождения ребёнка.

При этом минимальный размер не может быть менее размера аналогичного ежемесячного государственного пособия по уходу за ребёнком, а максимальный размер не может быть более 40% от семикратного размера минимальной заработной платы, установленной законом о республиканском бюджете на соответствующий финансовый год. Иными словами, в 2023 году ежемесячное пособие будет не выше 196 000 тенге.

В течение какого времени будут выплачивать пособие по уходу

Раньше ежемесячное пособие по уходу за ребёнком выплачивалось в течение одного года с момента рождения ребёнка. Теперь же его можно будет получать в течение полутора лет.

Пособия для многодетных

Многодетными считаются семьи, имеющие четверых и более детей. Размер пособий зависит от уровня месячного расчётного показателя (МРП) и составляет:

на четверых детей – 16,03 МРП или в 2022 году 50 976 тенге, с 1 января 2023 года – 55 304 тенге;

на пятерых детей – 20,04 МРП или в 2022 году 63 728 тенге, с 1 января 2023 года – 69 138 тенге;

на шестерых детей – 24,05 МРП или в 2022 году 76 479 тенге, с 1 января 2023 года – 82 973 тенге;

на семерых детей – 28,06 МРП или в 2022 году 89 231 тенге, с 1 января 2023 года– 96 807 тенге;

на восьмерых и более детей – по 4 МРП или в 2022 году 12 720 тенге, с 1 января 2023 года – 13 800 тенге на каждого ребёнка.

АПОСТИЛИРОВАНИЕ

ИЗМЕНЕНИЯ ПО ОКАЗАНИЮ ГОСУДАРСТВЕННОЙ УСЛУГИ

КАК ПЕРЕДАЕТ ПРЕСС-СЛУЖБА АЛМАТИНСКОГО ОБЛАСТНОГО СУДА, 30 НОЯБРЯ 2022 ГОДА В ПРАВИЛА ОКАЗАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ УСЛУГИ «АПОСТИЛИРОВАНИЕ ОФИЦИАЛЬНЫХ ДОКУМЕНТОВ, ИСХОДЯЩИХ ИЗ СУДЕБНЫХ ОРГАНОВ» БЫЛИ ВНЕСЕНЫ ИЗМЕНЕНИЯ ПО ОКАЗАНИЮ ДАННОЙ УСЛУГИ. ПРЕДЛАГАЕМ ВАШЕМУ ВНИМАНИЮ ОДНИ ИЗ ОСНОВНЫХ ИЗМЕНЕНИЙ, ВЫШЕУКАЗАННЫХ ПРАВИЛ.

Для получения государственной услуги физические и юридические лица (далее – услугополучатель) подают услугодателю заявление на проставление апостиля с приложением документов, указанных в пункте 9 Перечня основных требований к оказанию государственной услуги "Апостилирование официальных документов, исходящих из судебных органов" (далее - Перечень) согласно приложению 1 к настоящим Правилам на бумажном носителе через НАО "Государственная корпорация "Правительство для граждан" (далее - Государственная корпорация), либо в электронном виде через веб-портал "электронного правительства" www.egov.kz (далее - портал), либо через канцелярию Департамента по обеспечению деятельности судов при Верховном Суде Республики Казахстан (аппарата Верховного Суда Республики Казахстан) по форме, согласно приложению 2 к настоящим Правилам.

Основные требования к оказанию государственной услуги, включающие характеристику процесса, форму, содержание и результаты оказания, а также иные сведения с учетом особенностей предоставления государственной услуги, изложены в Перечне.

Работник отдела филиалов Государственной корпорации, расположенных в областных центрах, городах республиканского значения и столице, в день поступления документов осуществляет подготовку документов и передает их курьеру Государственной корпорации для направления услугодателю. В случае если отделы филиалов Государственной корпорации расположены в других населенных пунктах, работник (специалист) накопительного сектора Государственной корпорации осуществляет подготовку документов в день их поступления и обеспечивает направление документов услугодателю в бумажном виде через курьера Государственной корпорации либо почтовую связь в течение 2 (двух) рабочих дней.

При наличии оснований, предусмотренных для отказа в оказании услуги услугодатель уведомляет услугополучателя о предварительном решении об отказе, а также времени, месте и способе проведения заслушивания для возможности услугополучателю выразить позицию по предварительному решению.

Новые изменения в правилах направлены для улучшения качества оказания государственной услуги.

С полным текстом измененных правил Вы можете ознакомиться на официальном сайте Алматинского областного суда в разделе «Государственная услуга».

НАШ. КОРР.

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ҚАЛА ТЫНЫСЫ

Тоғыз айдағы толымды істер

Облыс орталығы Талдықорған қаласы жылдан-жылға тоты құстай таранып, бой түзеп келеді. Күн көзіне шағылған көп қабатты зәулім үйлер мен сәулеті жарасқан ғимараттар көрген жанның көз жауын алады. Өткен тарихына зер салсаңыз XIX ғасырдың екінші жартысында, яғни, Талдықорған аймағында 1869 жылы Гавриловка селосы бой көтерген. Өңірде алғаш рет қазақтар қоныстаған. Кейін Жетісу облисполкомының ұйғаруымен 1920 жылы (кейбір деректерде 1921 жылы) Гавриловка селосының атауы ресми түрде Талдықорған селосы деп өзертіліп, Қапал уезінің орталығы дәрежесін алады.

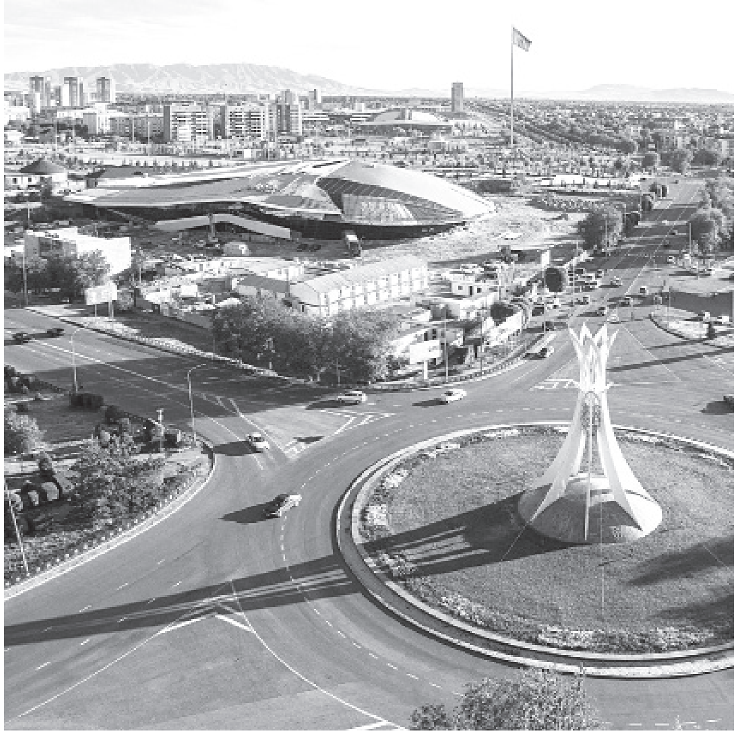

1930 -1944 жылдар аралығында Талды-Қорған Қазақ КСР-ның Алматы округі Талдықорған ауданының орталығы болып бекітіледі. 1944 жылы Талдықорған селосына қала дәрежесі беріліп, Алматы округінен бөлініп кеткеннен кейін 1944 жылдан 1959 жыл аралығында және 1967 жылдан 1997 жылдар аралығында Қазақ КСР Талдықорған облысының орталығы дәрежесін алады. Ал 1993 жылы қала атауы ресми түрде Талдықорған деп өзгертілді. Қазіргі кезде Талдықорған қаласы 2001 жылдың 22 қыркүйегінен бастап, 2022 жылдың маусымына дейін Алматы облысының орталығы болып келді. 2022 жылдың маусымынан жаңадан құрылған Жетісу облысының орталығы болды.

Қалалық әкімшілік аумаққа қарасты 7

елді мекен Еркін және Өтенай ауылдық округтеріне біріктірілген және құрамында Талдықорған агро-техникалық колледжінің оқу-тәжірибе шаруашылығы бар.

183,9 мыңнан астам тұрғыны бар қалада заман ағымына қарай нарық жүйесімен ілгерілеп келеді. Қала орталығында сауда үйлері мен базар – халықтың көп шоғырланатын жұмыс орындары десе болады. Нәсібін кәсіптен айырып отырғандар мемлекетке тиісті салықтарын төлеп, өзгелерге жұмыс беруде. Экономиканың күре тамырына қан жүгіртіп отырған қалада газдандыру саласы бойынша 814 халықаралық теміржол желісі жұмыс істеуде. Оның ішінде: 352 халықаралық темір жол табиғи газға, 151 халықаралық теміржол сұйытылған газға қосылған. Көгілдір отынмен қамтамасыз ету мақсатында кезең-кезеңімен жүзеге асып келе жатқан жоспар бойынша 130 казармалық МРР және 173 МРР (2-3 қабатты, 1973-1975 ж.ж.) газбен қамтамасыз етілмеген, оларда газ балондары қолданылады.

Сондай-ақ 2022 жылдың желтоқсан айының соңына дейін 1212 пәтерлі 23 Мәскеу темір жолын сұйытылған газдан табиғи газға көшіру жоспарланған.

2022 жылғы 2 желтоқсандағы жағдай бойынша 9 Мәскеу темір жолы табиғи газға ауыстырылған. Қаланы газдандыру жүйесі 2016 жылы басталып, 2017 жылы бірінші абоненттік қосылу басталған-ды.

Бүгінде қала бойынша барлығы 921,5 км. газ құбыр желілері бар болса (жоғары қысым 57,1 км, орташа қысым 617,0 км, төмен қысым 247,4 км.) Жалпы қаланың 90,3 % қамтиды, оның ішінде 30 971 абонент қосылған немесе 56,9% (ЖЖЖ 15358, пәтер 15613) газ желісімен қамтылған. Көгілдір отынның тарифі: 31,8 теңге/м3 (барлық тұтынушыларға) арналған баға. Жоба бойынша барлығы 54 469 абонентті (32 341 пәтер, 22 128 ЖЖЖ) қосуды қарастырады.

«Газға қосылған абоненттер санын арттыру үшін жыл басынан бері қалаға қарайтын елді мекендерге газды қосу жұмыстары жүргізілді, бұл қосылған абоненттер санын 2,1 мыңға арттыруға мүмкіндік берді», – дейді қала әкімі Әсет Масабаев.

Газ желісі тартылып, қолданысқа берілген ауылдар қатарында Пригородное (80 үй) және с.3-бөлімі (110 үй) Ынтымақ ауылына (32 үй) Экспедициялар ауданына (32 үй) 6 желтоқсанда IZHS 3-кеңсесінде (1852 үй) газ берілген. Қабылданған шаралар бойынша жыл соңына дейін Үйтас ауылында 2537 үйді қамтитын газды іске қосу жоспарлануда. Бұдан бөлек, газбен жабдықтаудың 2 жобасы жүзеге асырылуда, бұл 2956 үйді қамтуға мүмкіндік бермек.

ЖЖС Жастар-2, қамту – 526 үй. («Рем Строй» ЖШС, биылғы жылға 295 млн теңгеге 236 млн. теңге бөлінді, нысан ауысуға жарамды, ұзындығы 20,3 км). Ынтымақ ИЖС, қамту – 2430 үй. («МБК Құрылыс» ЖШС, ағымдағы жылға 1,5 млрд. теңге сомасында 600 млн. теңге бөлінді, нысан ауысуға жарамды, ұзындығы 113,5 км). Аяқтау кезеңінде 564 үйді қамтитын 2 жобаны әзірлеу. «Талдықорған қаласының 22а газ

желісінің құрылысы» қаланы газдандырудың негізгі жобасына енбеген аумақтарды қамту үшін. (Жіберілген учаскелер 6, 7 ықшам ауданы, өсімдік питомнигі, агроөнеркәсіптік бөлім), Жастар-1 бөлігі, барлығы 344 үй).

«Мойнақ ауылында газ желісінің құрылысы» (Барлығы 220 үй).

Газ қосылымдарының бағасын төмендету үшін «Жетісу газ сервис» МКҚК арқылы монтаждау ұйымдарымен консорциумдық келісім жасау ұсынылған.

Өз кезегінде консорциум келісіміне сәйкес, KGP қазандықтармен материалдарды өз есебінен қамтамасыз етеді. Бұл механизм бағаны 25-30%-ға төмендетуге мүмкіндік беруде. Сондай-ақ КГП арқылы материалдар мен қазандықтарды бөліп төлеуге мүмкіндік туады.

Бүгінгі күні бір пәтерді қосу құны: есептегішсіз – 10,0 мың теңге, есептегішпен – 28,0 мың теңге аралығында деген қала әкімі IZHS қосу құны: газ қазандығын ескере отырып, бірінші іске қосу және пломбалау – 400,0-ден 750,0 мың теңгеге дейін, қазандықсыз 140,0-160,0 мың теңге көлемінде дейді. Қала тұрғындарының орташа еңбекақылары қаңтар-қыркүйек айларында – 224 240 теңге өсім қарқыны – 124,1%. Облыс бойынша орташа айлық еңбекақыдан пайызбен – 98,7 теңге болған. Ал осы мерзім аралығында орташа жан басына шаққандағы ең төменгі күнкөріс деңгейі – 44 324 теңге, облыстық көрсеткішке пайызбен – 98,2. Қалада ірі кәсіпорындар қатарында «Қайнар», «Темірбетон», «Ажар» метал құрылымдарын өндіретін «Метакон» өндірістік орындары бар. Заман ағымына қарай бейімделген құрылыс саласына қатысты шағын кәсіпорындарда қанатын жайып, мемлекетке тиісті салығын төлеп, қала бюджетін толықтыруда деген қала әкімі Әсет Дүйсебекұлы қаржылық көрсеткіштерге қатысты қаңтар-қыркүйек айларындағы салық түсімдеріне тоқталды. 49 976,8 млн. теңге, оның ішінде республикалық бюджет – 29 402,9 млн. теңге, жергілікті бюджетке – 20 573,9 млн. тенге. Одан қалалық бюджетке: 7 654,3 млн. теңге.

Қала бойынша шығындар 30 366,6 млн. теңге болғанын тілге тиек етті. Сондай-ақ өнеркәсіп пен ауылшаруашылығына қатысты тоғыз айдағы өндіріс көлемі – 84 571,6 млн. теңге болса, ауылшаруашылығында жалпы өнім көлемі – 20 427,1 млн. теңгеге тең деді. Мал саны бойынша мүйізді ірі қара – 10,8 мың, қой мен ешкі – 26,0 мың, жылқы – 3,7 мың, шошқа – 1,4 мың, құс – 1535,3 мың басқа

жеткен. Ауыл шаруашылығының негізгі өнімдерін өндіруде ет (тірі салмақта) – 3 517, сүт – 4 899, жұмыртқа – 214 780 мың дана өндірілген. Тауар айналымы бойынша тоғыз айда бөлшек тауар айналымы – 69 297,5 млн. теңге болса, тартылған инвестиция көлемі – 37 833,1 млн. теңге. Оның ішінде республикалық бюджет – 655,7 млн. теңге, жергілікті жергілікті – 20 369,3 млн. теңге, бюджеттен тыс көздер (жеке, шетелдік және қарыз қаржылары) – 16 808,0 млн. теңге. Қаладағы құрылыс саласы сағат сайын толысқан, тайбурылдай сәулеттенген облыс орталығындағы тоғыз айдың көрсеткішіне зер салсақ, құрылыс жұмыстарының жалпы көлемі – 1 414,6 млн. теңге. Тұрғын үйлерді қолданысқа беру барлығы – 63,3 мың шаршы метр, соның ішінде бюджет қаражаты есебінен берілген жоқ жеке құрылыс компаниялар есебінен – 34,0 мың ш.м, жеке тұрғын үй құрылысы – 29,3 мың ш.м. Қалада білім беру ұйымдарының желісі бойынша 2 жоғары оқу орны бар. Олардың біреуі мемлекеттік болса, біреуі жеке меншік. Жалпы 14 колледждің 9-ы мемлекеттік болса, 5-уі жекеменшік. Білім беретін 33 орта мектеп бар.

Олардың 25-і мемлекеттік, 4-уі облыстық, 1-уі республикалық, 2-уі жекеменшік, 1-уі кешкі мектеп. Ал мектепке дейінгі 64 мекеменің 16-сы мемлекеттік, 8-і шағын орталық, 40-ы жекеменшік орталық. 5 қосымша білім беру орталықтары, олардың 5-уі мемлекеттік екенін айтқан қала әкімі Әсет Дүйсебекұлы тоғыз айда атқарылған жұмыстардың негізгі қорытындысы жыл соңында қорытындыланып, жарияланатынын айтты. Жалпы, Талдықорған қаласының экономикалық көрсеткіші көш ілгері екенін айтуға болады. Ол жоғарыдағы тоғыз айдың көрсеткішінде айқын көрініп тұр. «Ұйымдастыра білген ұтады» демекші, қала тұрғындары да қаланы басқарып отырған жас әкім Әсет Масабаев жайлы жылы пікірлер айтуда. Бұған дейін қалада пәтер кезегінде тұрып, бармақ басты, көз қыстылыққа барған бұрынғы шенділердің заңсыз пәтер бөлудегі іс-әрекеттері осы Әсет Дүйсебекұлы келген соң әшкереленіп, заңсыз берілген пәтерлер кері қайтарылып алынғаны жайлы ашық ақпараттар әлі күнге жарияланып келеді. Бұқара халық пен ашық диалогқа шығып, бірлесіп жұмыс атқарып келе жатқан қала әкімі қаладағы көптеген түйткілдердің түйіні біртіндеп шешіліп келе жатқанын, олар газ желісі, баспана мәселесі, қала шетіндегі саяжайларға қатысты, оларға апаратын жол, мектеп, ауыз су, көпір мәселесі кезең-кезеңімен шешілуде.

«Алда әлі атқаратын талай шаруалар бар. Мен алғаш жұмысқа келгенде екі күннің бірінде қала әкімдігіне ереуілдеп келетін әйелдердің басты мәселесі баспана дауы болған оларды заң аясында ретке келтірудеміз. Қазір бұл даудамай саябырсыды. Сондай-ақ Қапал өзенінің бойынан тасымалданып жатқан шағылдарға қатысты заңсыз әрекеттер де бір жүйеге түсіп келеді. Бұл қаланың экологиялық ахуалына да қатысты болған. Сондықтан бұрыннан қордаланып қалған мәселелерді шешу жолдарын қарастырып, тәртіпке келтірудеміз.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлының: «Жаңа Қазақстан» құру жолындағы бағыт-бағдарына тізе қосып, жұмылудамыз. Ал бұрынғы майлы ішектей бірлесіп кеткен заңсыздықтарды бұзып, жарып өту бір күннің шаруасы емес. Ол да ретімен жүзеге асады. Алла бұйыртса, келер қоян жылында көптеген өзгерістер болады. Жаңа құрылған Жетісу облысы, Талдықорған қаласы да сүбелі үлес қосады. Экономика қарыштап, әлеуметтік мәселелерді шешіп, қалаға инвестиялық жобалар тартуға күш жұмылдырудамыз», – деп сөзін түйіндеді.

Айтақын МҰХАМАДИ

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ЖЫЛ ҚАЙЫРУ

БАРЫС ЖЫЛЫ НЕСІМЕН ЕСТЕ ҚАЛДЫ

қоян жылы қолайлы бола ма?

Күллі мұсылман қауымы үшін жаңа жыл басы наурызда басталады. Григориан күнтізбесі бойынша барыс жылы босағадан шығып, қоян жылы есік қағып тұр. Өткенге өкініш жоқ десек те қуанышы мен қайғысы қатар жүретін келте өмірде барыс жылы несімен есте қалды.

Айбаты мен қайраты сес көрсетіп тұратын бұл аңның тағылық мінезі бар. 12 жылда бір қайталанып тұратын барыс сақтардың ұғымында қасиетті аң болған. Қазақ жорамалдарында барыс жылы күрделі бетбұрыстар алдындағы тыныштық жылы болып саналған. Ал, ежелгі түркі тайпалары мүшел есебін біздің жыл санауымыздан мың жылдай бұрын қолдана бастаған. Григорий күнтізбесі бойынша Барыс жылы 1998 жылдың 22 наурызы мен 1999 жылдың 21 наурыз аралығына келді. Және ол 2010, 2022, 2034 жылдары қайталанады. Оңтүстік-шығыс Азия елдерінде Барыс жылын жолбарыс жылы деп те атайды. Барыс жылы халық түсінігінде жайлы жыл саналған. Ал тарихи деректерде барыс жылы соғыс басталып, ел көтеріліп, біраз адам құрбан болғанын көзімізде көрді. Біз барыс жылы мен қоян жылы туралы төмендегі ғалымдардың зерттеулерін оқырман назарына ұсынуды жөн көрдік.

Өткен тарих беттерін парақтасақ, барыс жылы халықтың басынан бірқатар қиындық өткен. Sputnik қазақстан тілшісі тарихшылардың пікіріне сүйеніп, бұған дейін барыс жылы қалай өткенін, халық дүниетанымында бұл жыл несімен ерекше екенін жазғанды. Қазақша жыл қайыруда жыл санаудың негізіне мүшел алынады. Бір мүшел 12 жылдан тұрады. Жыл есебін жүргізу ерте кезде басталса керек, зерттеушілер мұны дінмен байланыстырмайды. Мүшел бойынша жыл санауда жылдың басы – тышқан. Одан әрі қарай сиыр, барыс, қоян, ұлу, жылан, жылқы, қой, мешін, тауық, ит, доңыз жылы аталады. Тіпті халық ұғымында әр жылға бір шумақ өлеңмен сипат та берген.

Тышқан жылы – тыныштық
Сиыр жылы – сыйлық
Барыс жылы – бірлік
Қоян жылы – қамбалы
Ұлу жылы – үлгілі
Жылан жылы – жайлы
Жылқы жылы – жұтсыз
Қой жылы – құтты
Мешін жылы – мерейлі
Тауық жылы – табысты
Ит жылы – игілік
Доңыз жылы – дүниелі деп, 12 жылдың қайталанып отыруын қазақ халқы «жыл қайыру» деп атаған.

Жиырмасыншы ғасырдан бері қарай 1902, 1914, 1926, 1938, 1950, 1962, 1974, 1986, 1998, 2010, 2022 жылдардағы тарихи деректерге сүйенсек барыс жылы соғыс өрті тұтанған. Ол туралы тарих ғылымдарының докторы Болат Сайланның мына деректерін көлденең тартуға болады.

«1902 жыл қазақ халқында елеулі өзгерістер болды деп айта алмаймыз. Себебі ол кезде 20 ғасырдың басталған кезі, біз патшалық Ресейдің құрамында болдық. Ол кезде патша үкіметіне қарсы түрлі үйірме ашылып, күрестер басталды. Бұл жылды саяси ояну кезеңі деп атауға болады. Қазақтарда сауаттылық дамыды деп айтуға ерте, бірақ көзі ашық зиялы қауым білім алып, тәжірибе жинады. Сондай-ақ бұл жылды патшалық Ресейдің саясатына араласа бастау кезеңі деп атауға болады. Ал халық тек өзгеріс күтіп отырды», – дейді тарихшы.

1914 жыл – тарихта есте қалатын жыл, бұл дүниежүзілік соғыс басталған жыл. Ресей бұл соғысқа дайындықсыз кірісті. Қазақстан бұл соғысқа тікелей қатыспағанымен Ресей азық-түліктің барлығын Қазақстаннан алды. Түркістан өлкесінің өзінен 70 мың жылқы, 13 мың түйе жіберілген. Соғыста Ресейдің экономикалық жағдайын көтеру үшін көптеп жәрдем берді, халыққа ауыр тиді. Соның зардабы 1916 жылғы ұлт-азаттық көтерілісіне алып келді дейді.

Ғалымның айтуынша, 1926 жылдары қазақ халқы Кеңес үкіметінің құрсауына кіріп, большевиктердің жетегінде кетті. Бұл жыл 1921 жылдармен салыстырғанда қазақ халқының еңсесі көтерілген кезең болды. Себебі Ленин бастаған большевиктер жаңа экономикалық саясат қабылдап, азық-түлік салғыртын салыққа алмастырып, шаруаларға еркіндік берген. Қазақстанның егістік жері ұлғайып, мал басы көбейген. Сонымен қатар сауатсыздыққа қарсы күрес, әйел теңдігі мәселесі де осы жылдары көтерілді.

«Келесі барыс жылы 1938 жылы болған. 1937-1938 жылдар – қазақ тарихындағы қаралы жылдар. Өйткені Сталин бастаған әкімшіл-әміршіл жүйе өзінің репрессия саясатын жүргізді. 1938 жылы қазақ халқының ішінен шыққан қаймақтары репрессия құрбаны болып кетті. Бұл қазақ халқының үрейленген, қамауға алынған жылдар ретінде тарихта қалды. Сондай-ақ олардың түрмеге тоғытылып, лагерлердің жүйелі жұмыс істеген жылдары», – дейді Болат Сайлан.

Араға 12 жыл салып қайта келген барыс жылы 1950 жылға түседі. Бұл Сталин билігінің соңғы жылдары. Екінші дүниежүзілік соғыстан кейінгі шығынның орнын толтыру жылдары ретінде белгілі.

«Екінші дүниежүзілік соғыс орасан зор шығын алып келді. Елуінші жылдар – ауыл шаруашылығын қайта қалпына келтіру жылдары. Қазақ халқы соғыста қираған қала, колхоз, совхоздарды қайта тұрғызу үшін жатпай-тұрмай еңбек еткен, халық шаруашылығы үшін күрескен», – дейді тарихшы.

Ал 1962 жыл қазақ халқына оңай бола қойған жоқ. Бұл жыл қазақ халқының біраз жерінен айырылып қалуымен тарихта қалды. Хрущев қазақ жерін талан-таражға салу үшін күрес жүргізді. Соның салдарынан Оңтүстік Қазақстанның біраз аймағы Өзбекстанға өтіп кетті.

1974 жыл тоқырау уақыты деп саналады, бұл жылдары қазақ тарихында аса маңызды өзгерістер болмағанын тілге тиек еткен ғалым:

«1986 жыл – Желтоқсан оқиғасы болған жыл, биыл 36 жыл болды. Колбин билікке келгенге дейін біраз мәселе қордаланып қалған еді, оның ішінде экологиялық, әлеуметтік-экономикалық тоқырау, колхоз бен совхоздың шығынға батуы бар. Осының бәрі жиналып қалған кезеңде біліктегі адам ауысып, Желтоқсан көтерілісі болды. КСРО-ның іргесінің сөгілуіне алғашқы соққы болды деп атауға болады. Қазақ халқына тағы бір ауыр тигені – Желтоқсан оқиғасында қаншама адам құрбан болды, қаншама адам қуғынға ұшырады. Өйткені 99 адам сотталды, 12 жоғары оқу орнының ректоры қызметінен кетті, қаншама жас оқуынан шығарылды, қаншама адам партия қатарынан шығарылды. Бұл қазақ халқы үшін мұңды жыл», – дейді ол.

Одан кейінгі барыс жылы Тәуелсіздік алғаннан кейінгі кезеңде келді.

«1998 жылдары Қазақстан нарықтық экономикаға бет бұрған мемлекет ретінде танылды. Дәл осы жылы Қазақстан ордасы Сарыарқаның төріне қонды. Жаңа астанамен жаңа өмірдің басталған кезеңі. Ал одан кейінгі барыс жылы 2010 жыл келеді екен. Бұл жылдың ең елеулі оқиғасы Қазақстан Тәуелсіздік алғанына 20 жыл толмаса да, әлемге таныла бастаған мемлекет болды. Қазақстан ТМД мемлекеттері ішінде алғаш болып Еуропалық қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымының саммитін өткізуге төрағалық етті», – дейді Болат Сайлан.

2022 жыл қазақстандықтар үшін есте қаларлықтай жыл болды. Өйткені биыл түрлі оқиға болып, Қазақстанның түкпір-түкпірінде төтенше жағдай режимі жарияланды. 2022 жылдың басты оқиғасы қаңтар қасіреті болды десек артық емес. Жаңа жылдан кейінгі жаппай тәртіпсіздік көгілдір отынға байланысты мәселеден шыққан еді. 5 қаңтарда Үкімет отставкаға кетті, Қазақстанда әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарлары, сұйытылған газ, бензин және дизель отынының бағасына мемлекеттік реттеу енгізілді.

Қасым-Жомарт Тоқаевтың 4 мамырдағы елдің жаңа өңірлерін құру туралы Жарлығы ресми түрде 8 маусымнан бастап күшіне енген болатын. Соған сәйкес, жаңа облыстар пайда болғаннан кейін ел әкімшілік түрде 20 аумаққа бөлінетіні белгілі болды, яғни 17 облыс және республикалық маңызы бар үш қала.

Биылғы ел күтпеген оқиғаның бірі сайлау болды. Күзде Қасым-Жомарт Тоқаев кезектен тыс Президент сайлауын өткізуді ұсынған болатын. 20 қарашада Қазақстанда кезектен тыс президент сайлауы өтті. Бұл сайлауда алты кандидат болды.

22 қарашада Орталық сайлау комиссиясының отырысында Қазақстан президенті сайлауының рес-ми қорытындылары жарияланды.

Осылайша, Тоқаев кезектен тыс Президент сайлауында жеңіске жетті. 26 қарашада Президентті ұлықтау рәсімі өтті. Сондай-ақ Мемлекет басшысы Қазақстан халқына ант берді.

12 желтоқсанда Президент Қасым-Жомарт Тоқаев Үкіметтің кеңейтілген отырысына қатысты. Отырыста Мемлекет басшысы бірнеше мәселе көтерді. Соның ішінде шенеуніктерге ескерту жасап, келесі жыл қазіргіден де күрделі, қиын болуы әбден мүмкін деп болжады. Ал премьер-министр Әлихан Смайылов министрлердің алдында жаңа жылда үлкен міндет тұрғанын айтып, қолдарынан келмесе, орындарын босату керегін мәлімдеді.

Тарихшының айтуынша, барыс жылы Қазақстан тәуелсіздік алғалы жаман өтіп жатқан жоқ. Қазақстан барыс жылында барыс секілді күрескерлігінің арқасында көздегеніне жетіп жатыр.

«Кеңестік кезеңде билік тізгіні өз қолымызда болмағандықтан, барыс жылының барлығы дерлік жақсы өтті деп айта алмаймын. Өйткені көптеген қиындық болды, қаншама қуғындау бастан өтті. Өз алдына мемлекет болмаған соң, сырттан басқарылғандықтан жылға, дәстүр, менталитетке қараған жоқ. Елді басқа тарап билегендіктен барыс жылында бәрінің басына бақыт қонды деу артық болады. Яғни, тарихи оқиғалар, елдің басынан өткен аумалы-төкпелі заман барыс, не сиыр жылы деп қараған жоқ», – дейді тарихшы.

Барыс жылының қандай символдық мәні бар дегенге келсек, қазақ халқы және өзге де бірқатар халық үшін символдық мәні бар жыртқыш аң. Қазақстан тәуелсіздік алғаннан кейін Мемлекет басшысы, Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев «біз орта Азия мемлекеттері арасында «Барысқа айналамыз деген-ді. Бірақ қазба байлықтың үстінде отырып, Қазақстан экономикалық бағытта қарқынды дамып кете алмады. Оған басты себеп, елдегі жемқорлықтың және шағын ғана топтардың байып, қара халықтың күн көрісі төмендеп, елдің басым бөлігі банктерге борышкер болып, белшесінен қарызға батуы, әлеуметтік саланың құлдырауы айғақ бола алады. Ашынған, күйінген халық 2022 – барыс жылы көтеріліске шығуға тура келді. Ал, бұл мақсатты теріс пайдаланып кеткендер өз мақсат-мүдделерін жүзеге асыруға жанталасты. Бұл барыс жылының зұлматы, қанды оқиғасы тарих бетінде «қаңтар қасіреті» деген атпен қалды.

Босағадан аттап кіргелі тұрған Қоян жылы несімен есте қаларын келер жылды қорытындылағанда айтатын боламыз. Жалпы қоян жылы қазақ үшін қандай жыл болғанын тарих парақтарынан ақтарсаңыз біраз мағлұматқа қанық боласыз.

Жылнамаға назар салсаңыз, қоян жылының да күнгей мен көлеңкесіне куә боласыз. 1723 жылы «Ақтабан шұбырынды, Алқакөл Сұлама» тура осы қоян жылына тап келеді. Одан кейінгі 1867 жылғы қоян жылын қазақтар «жалпақ қоян жұты» деп атаған. Әсілі айналып келген қоян жылдарында жұт қайталанып отырғанын тарихи деректерден көруге болады. 1879 жыл – «үлкен қоян жұты», 1891 жыл – «кіші қоян жұты», 1915 жыл – «тақыр қоян жұты» деп аталған. Көктен жаңбыр жаумай, қыста қалың қарға ұрынған шаруалардың малы қынадай қырылғанын ақын Майлықожа жырына арқау еткен. Кеңес дәуіріндегі 1963 жылғы қоян жылы да шаруашылық үшін ауыр болған. Осы жылдар аралығында Қазақстанда мал басы көп қырылып, адам шығыны да болыпты. Бұдан бөлек, 1915 жыл Бірінші дүниежүзілік соғыстың екінші жылында, соғыс зардабынан қазақ ауылдары көп ауыртпалыққа ұшыраған. Салықтың көлемі 15 есеге дейін өсіп, тіпті арнайы «соғыс салығы» енгізілген. Соғыстың алғашқы үш жылында бір ғана Түркістан өлкесінен майдан даласына 70 мың ат, 13 мың киіз үй «жылу» жиналған. Соғыс жылдарында қазақ шаруалары Қазақстанға әкелінген кірмелердің, қоныстанушылардың егінін орып, жерін жыртуға мәжбүр болған. 1927 жыл күштеп ұжымдастыру, аштық орын алды.

Сәуірде Түркістан-Сібір (Түрксіб) темір жолының құрылысы басталды.

Желтоқсанда БКП(б) XV съезінде ауыл шаруашылығын ұжымдастыру туралы шешім қабылданды. Голощекиннің басшылығымен белсенділер бұл міндетті жедел түрде жүзеге асыру үшін барын салды. Бұл науқан байлардың мүлкін тәркілеп, өздерін жер аударудың, 1932 жылғы адам айтқысыз аштықтың алғышарттарын жасап берді.

1939 жылғы аштықтың нәтижесіне қарағанда, Қазақстанда қазақтардың саны 2 миллион 313 мың адам деп есептеліп, ол барлық халықтың 38 пайызын құрады. 1926 жылы жүргізілген санақта қазақтардың саны 3 миллион 627 мыңға жетіп, ол жалпы халықтың 58 пайызын құраған болатын. Аштық пен босқыншылықтың салдарынан бар-жоғы 13 жылда қазақтар өсудің орнына керісінше 1 миллион 300 мыңға азайған. Осы жылдары Қазақстандағы қазақтардың үлесі 20 пайызға кемісе, орыстардың үлесі 20 пайыздан, 40 пайызға, яғни екі есеге артқан. 1987 жылы Желтоқсан ызғары, 1986 жылғы 17-18 желтоқсан күнгі Алматыдағы оқиғаға қатысушыларды жаппай жазалау шаралары басталды. Аланда болған жүзге жуық азамат бас бостандығынан айыру, ал, Қайрат Рысқұлбеков ату жазасына кесілді. Міне бұл қоян жылының көлеңке тұстары еді. Дәйім қоян жылы ауыртпалық жылдар болды десек, асыра сілтегеніміз болар еді. Жақсылығы мен жаманшылығы қабаттасқан әр жылдардың өзіндік тарихы бар. Әйтсе де босағадан шығып бара жатқан барыс жылы қазақтың көкірегін шерлендіріп бейбіт күнде боздақтар оққа ұшты. Табалдырықтан аттағалы тұрған қоян жылы берекелі де, мерекелі жыл болғай деп жақсы тілек тілейміз. Жаңа Қазақстанда әділеттілік орнап, ел ырысы талан-таражға түспей, жемқорлықтың жолы кесіліп, асты-үсті тұрған байлыққа толы жер қазынасы халыққа теңдей үлестіріліп, ел экономикасы қарыштаса, дербес мемлекеттің өнім өндіретін алып зауыттары құрылса, ауылшаруашылығы өркендесе, заманауи техникалармен жабдықталып, әскери күш-құрылымдар жетілдірілсе қараша қауымның басты арман тілегі де осы. Қоян жылынан күтеріміз мол. Нарық дейтін бәсекелестік дәуірде өзге мемлекеттермен иық тірестіріп, өнім өндіріп, оны экспорттайтын алып мемлекетке айналу үшін әділетті басшы жол бастау керек. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев «Жаңа Қазақстанды» қалыптастырып, тамыртаныстың тамырына балта шабып, әділетті қоғам жолында халықпен бірге боламын деген уәдесіне сеніп, қалың бұқара Президент сайлауында бір кісідей жұмылып дауыс берді. Енді сайлаушылар үдесінен шығу Президентке сын. Жаңа құрылған Жетісу облысы да келер қоян жылын берекелі табыстармен аяқтауға Алла нәсіп етсін.

А. БҰЛҒАҚОВ.

Дүйсенбі - Понедельник, 2 қаңтар

ҚАЗАҚСТАН

06.05 «Жап-жақсы Жаңа жыл!»
06.30 «Біздің сүйікті дәрігер»
08.00 «Жақсылықпен кел, Жаңа жыл!»
12. 00«Үйде жалғыз қалғанда»
10.00, 13.00,15.00, 17.00, 20.00, 01.35 Ақпарат
13.40 Мультфильм
15.00 «Сағындырған әндер-ай!»
18.00 «Жүректегі күз»
20.00 «Үйде жалғыз қалғанда-2»
21.40 «Біздің тарту»
23.50 «Кездейсоқ әке»
01.20 «Берекелі жыл болсын!»

ХАБАР

05.00«Қызық таймс»
07.00 «Жұлдызды жекпе-жек»
09.00 Мультфильм
11.00 Жаңа жылдық кездесу
14.00 «АйнаLine»
15.00 Мегахит «Джон УИК»
17.00 «Бегом за деньгами»
18.00 Тұрсынбек Қабатов
20.00 «Бизнес по казахский в Америке»
21.45 «Келінжан-2»
23.30Сериал«Двойная жизнь»

АСТАНА

07.00 М/с «Маша и медведь»
09.30 «Жап- жаңа жыл!»
13.00 «Зита и Гита»
15.45 «Шаншар»
19.00 «Елки 1914»
21.00 «Ессіз махаббат»
21.55 «Жетім жүрек-2»
23.55 «Осторожно, Корова!»
02.00 Кору керек

ЕВРАЗИЯ

06.00, 03.40 «Той базар»
07.45, 04.25 «Паутина»
08.35 «Варвара-краса, длинная коса»
10.00«Наш новый год» большой праздничный концерт
11.20 «Джентльмены удачи»
12.50 «Гаражный папа»
14.30 QOSLIKE
18.30 «Спасите колю»
19.00, 03.05 «KOREMIZ»
20.20 «Папа дэн»
23.40 «Ла-ла ленд»
01.45 «КВН. Высшая лига»

КТК

07.05, 02.40-04.30 «Тағдыр тәлкегі»
08.50 «Ән мен әнші»
09.50 «Смеяться разрешается»
10.30 «Когда папа дед мороз»
13.40, 00.30 «Розыгрыш по-казахски»
15.00 «Шаншар»
17.00 «Махаббат әлемі»
20.00, 01.40 «Ән мен әнші»
21.00 «Деда мороза не бывает»

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
8.50 «Спорт-тайм»
09.00 Апта (каз)
10.00 Апта (рус)
11.00 «Олжа»
11.30 «Эко-рейд»
12.00 Д/ф «Әйгілі режиссер»
12.35 «Әсем әуен»
13.00 Д/ф «Мәдени байлықтар»
13.15 «Спорт-тайм»
13.30 «Жаңа Қазақстан»
14.00 Д/ф «Голливуд жұлдыздары»
14.30 «Әсем әуен»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.15 Ауа райы, роликтер
15.20 «Спорт-тайм»
15.30 Жаңалықтар
15.45 «Әсем әуен»
16.00 Новости
16.20 «Әсем әуен»
16.30 Новости
16.50 «Спорт-тайм»
17.00 «Шашу»/тікелей эфир/
17.45 «Ауырып ем іздегенше»
18.00 «Дәрігер кеңесі» / тікелей эфир/
18.40 «Спорт-тайм»
19.00 Д/ф «Әйгілі режиссер»
19.30 «Жанашыр»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алматинская область)
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 «Кэ Бэк» телехикаясы
22.35 «Әсем әуен»
23.00 Жаңалықтар (Алматы облысы)
23.30 Жаңалықтар (Жетісу облысы)

31 КАНАЛ

06.00, 03.10 Әзіл студио
07.00«Күліп ал»
08.00 Мультсериал
08.30, 01.40 Сериал «Жаңа жылжарлықасын!»
10.00 «Эллиот самый маленький олень санты»
12.00 Мультсериал «Маша и медведь»
13.00 Кино «Луннис»
14.40 «Один дома-2»
16.40 Кино «Геракл»
18.30 «Семьянин»
21.00 Х/ф «Жапырақтар төгілгенде»
23.00 «Пастырь»
00.40 «31 әзіл»
03.50 1001 әзіл
04.00 Bala Battlle
04.30 What s upp?
05.00 «Ризамын»

7 КАНАЛ

06.00, 04.40 «Қуырдақ»
06.30,12.30 Т/х «Әкесінің баласы»
07.20, 02.00 Т/х «Тойхана»
08.10 «Мезгілсіз сезім»
09.00 Шаншар
10.30 «За 5 минут до января»
11.30 «Starперцы»
13.30 «Хрустальная мечта»
17.15 «Жаңа жылдық кездесу»
19.00 «Простая просьба»
21.10 «Достать ножи»
01.10 Жайдарман
02.30 Т/х «Япырай»
03.20 «Тамаша 7 км»

Сейсенбі - Вторник, 3 қаңтар

ҚАЗАҚСТАН

06.05«Жәдігер»
06.25 «Жарылқа, Жаңа жыл!»
08.20 «Тақиясыз періште»
10.10, 18.00 Т/х «Жүректегі күз»
12.00 «Үйде жалғыз қалғанда-2»
13.50 Мультфильм
15.10 «Жап-жақсы Жаңа жыл!»
20.00 «Үйде жалғыз қалғанда-3»
21.30 «Берекелі жыл болсын!»
22.30 Т/х «Бауырлар»
23.20 «Беу»
01.20 «Сана»
02.20 «Бірегей»

ХАБАР

05.00 «Қызық таймс»
07.00 «Жұлдызды жекпе-жек»
09.00 Мультфильм
10.30, 21.45 «Келінжан-2»
12.00, 20.00 «Бизнес по-казахски в америке»
14.00 «АйнаLine»
15.00, 23.00 Сериал «Двойная жизнь»
17.00 «Бегом за деньгами»
18.00 Мейрамбек Беспаев

АСТАНА

07.00 М/с «Маша и медведь»
09.00, 21.00 Т/х «Ессіз махаббат»
10.00,21.55 Т/х «Жетім жүрек-2»
12.00 Жап-жаңа жыл! концерт
17.50 «Елки. Новые»
19.20 «Елки. Последние»
23.55 «Я пышка»
01.25 Кору керек

ЕВРАЗИЯ

06.00, 03.25 «Той базар»
07.45 «Марья искусница»
09.00 «Кавказская пленница, или новые приключения шурика»
10.30 «Каменьская»
14.30 QOSLIKE
18.30 «Убить босса»
20.15 «Папа Дэн»
23.35 «Флешмоб»
01.35 «КВН. Высшая лига»
04.10 «Паутина»

КТК

07.05 «Ән мен әнші»
08.00 «Розыгрыш по-казахски»
09.20 «Клевер желаний »
10.20, 01.10 «Было дело»
12.40 «Деда мороза не бывает»
16.00, 03.00-04.30 «Махаббат әлемі»
18.00 Ғазизхан Шекербековтың ән кеші
20.00, 02.00 «Ән мен әнші: сырлы әуен»
21.00 «Золотая невеста»
22.40 «Путь сквозь снега»
00.20 «Смеяться разрешается»

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
8.50 «Спорт-тайм»
09.00 Жаңалықтар (Алматы облысы)
09.30 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.00 Новости (Алматы облысы)
10.30 Новости (Жетісу облысы)
11.00 «Қазақ үні»
11.30 «Дәрігер кеңесі»
12.00 «Кэ Бэк» телехикаясы
12.35 «Әсем әуен»
13.00 Д/ф «Мәдени байлықтар»
13.15 «Спорт-тайм»
13.30 «Талқы» /тікелей эфир/
14.20 «Спорт-тайм»
14.30 «Жанашыр»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Спорт-тайм»
15.30 Жаңалықтар
15.45 «Әсем әуен»
16.00 Новости
16.20 «Әсем әуен»
16.30 Новости
16.50 «Спорт-тайм»
17.00 «Шашу»/тікелей эфир/
17.45 «Ауырып ем іздегенше»
18.00 «Сегодня» (Қонаев)
18.40 «Спорт-тайм»
19.00 Д/ф «Бүгінгі дін»
19.30 Д/ф «Әйгілі режиссер»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алматинская область)
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 «Кэ Бэк» телехикаясы
22.35 «Әсем әуен»
23.00 «Талқы»
23.45 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00, 02.30 Әзіл студио
07.00, 01.40 «Жаңа жыл!»
08.00 Мультфильм
08.30 «Луннис»
10.00 «Листопад»
12.00Мультсериал
13.00 «Семьянин»
15.30 «Мой волк»
17.00 Мультсериал
19.10 Кино «Пастырь»
21.00 Х/ф «Жапырақтар төгілгенде»
23.00 «Иностранец 2 черный рассвет»
00.50 31 әзіл
03.50 «1001 әзіл»
04.00 Бала балт
04.30 What s upp?
05.00 «Ризамын»

7 КАНАЛ

06.00, 04.50 «Қуырдақ»
06.30 Т/х «Әкесінің баласы»
07.20, 02.00 Т/х «Тойхана»
08.10 «Мезгілсіз сезім»
09.00 Шаншар 60+60
10.40 «За 5 минут до января»
11.40 «Простая просьба»
13.50 «Достать ножи»
16.15 Сәлем Қазақстан!
18.00 Қаңтар халық жүрегіндегі жара
19.00 «Код красный»
20.50 «2012 Цунами»
23.00 «Келинка тоже человек-2»
00.30 Жайдарман
02.30 Т/х «Япырай»
03.20 «Тамаша 7 км»

Сәрсенбі - Среда, 4 қаңтар

ҚАЗАҚСТАН

06.05 «Жәдігер»
06.25 «Күй керуен»
07.00 «Жап-жаңа Жаңа жыл!»
08.40 Мультфильм
10.00, 17.00, 20.00, 01.30 Ақпарат
10.10, 18.30 «Жүректегі күз»
12.00 «Үйде жалғыз қалғанда-3»
12.20, 21.30 Т/х «Ақжауын»
14.20«Қызық екен...»
15.20 «Тұлға»
16.00 «Айман-Шолпан»
17.15, 02.50 «Ауылдастар»
20.40, 02.05 «Бірегей»
22.30 «Бауырлар»
23.30 «Көңіл толқыны»

ХАБАР

05.00 «Қызық таймс»
07.00 «Жұлдызды жекпе-жек»
09.00 Мультфильм
10.30, 21.45 «Келінжан-2»
12.00 «Бизнес по казахски в Америке»
14.00 «АйнаLine»
15.00, 23.30 Сериал «Двойная жизнь»
17.00 «Бегом за деньгами»
18.00 Новости
18.30 «В фокусе»
19.00Қорытынды жаңалықтар
19.30 «Бізге хабарласқан»
20.00 «Бизнес по казахски в Корее»

АСТАНА

07.00 М/с «Маша и медведь»
09.10, 21.00 Т/х «Ессіз махаббат»
10.00 Т/х «Жетім жүрек-2»
12.00, 01.00 «100 % махаббат»
13.30 «Айтарым бар»
14.40 «Окно жизни»
16.40 «Сырты бүтін»
17.20 «Қаңтар қырғыны мәлімде беймәлім тұстары»
17.40 «Кішкентай келін»
19.10, 23.55 «Забудь и вспомни»
20.00 «Astana Times»
21.55 Т/х «Жетім жүрек 2»

ЕВРАЗИЯ

06.00, 03.30«Той базар»
07.00, 04.15 «Паутина»
08.30 «Коле для снежной бабы»
10.00«Коменская»
14.00 «10 дни которой потресли мир»
14.30 QOSLIKE
18.30, 03.05, Басты жаңалықтар
19.00, 03.05 «KOREMIZ»
20.00 Главные новости
20.30 Сериал «Папа Дэн»
23.50 «От кутюр»
01.25 Концент

КТК

07.05 Концерт
07.30 «Тоғжан»
09.10 «Было дело»
10.40 «Золотая невеста»
12.15 «Путь сквозь снега»
14.00, 00.50 «Пропавщая невеста»
16.30 Т/х «Жүрегімнің иесі»
18.30 «Зәкира»
19.30, 04.10-04.40Кешкі жаңалықтар
20.00, 03.20 Астарлы ақиқат
21.00 Вечерние новости
21.40 «Женщина в беде»
02.20 «Ән мен әнші махаббат алеясы»

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
8.50 «Спорт-тайм»
09.00 Жаңалықтар (Алматы облысы)
09.30 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.00 Новости (Алматы облысы)
10.30 Новости (Жетісу облысы)
11.00 «Әсем әуен»
11.30 «Бүгінгі дін»
12.00 «Кэ Бэк» телехикаясы
12.35 «Әсем әуен»
13.00 Д/ф «Мәдени байлықтар»
13.15 «Спорт-тайм»
13.30 «Сегодня»
14.00 «Әсем әуен»
14.30 «Елге қызмет»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Спорт-тайм»
15.30 Жаңалықтар
15.45 «Әсем әуен»
16.00 Новости
16.20 «Әсем әуен»
16.30 Новости
16.50 «Спорт-тайм»
17.00 «Шашу»/тікелей эфир/
17.45 «Ауырып ем іздегенше»
18.00 «Бүгін» /тікелей эфир (Жетісу)
18.40 «Спорт-тайм»
19.00 «Мамандық маңызы»
19.30 «Жаңа Қазақстан»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алматинская область)
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 «Кэ Бэк» телехикаясы
22.35 «Әсем әуен»
23.00 Жаңалықтар (Алматы облысы)
23.30 Жаңалықтар (Жетісу облысы)

31 КАНАЛ

06.00, 02.30 Әзіл студио
07.00«Жаңа жыл жарылқасын »
08.00 Мультфильм
08.30 «Дар небес 14 дней»
10.00 «Листопад»
12.00 Мультфильм
13.00 «Мой волк»
14.40, 16.20 «Мультфильм»
18.00 Кино «Иностанец 2 черный рассвет»
20.00 «Информбюро
21.00 Х/ф «Жапырақтар төгілгенде»
23.00 «Туман сейілгенде»
23.20 «Легионер»
00.50 «Анупама»
03.50 «1001 әзіл»
04.00 Бала батл
04.30 What s upp?
05.10 «Ризамын»

7 КАНАЛ

06.00, 04.40 «Қуырдақ»
06.10 «Әкесінің баласы»
07.20, 01.30 Т/х «Тойхана»
08.10 «Мезгілсіз сезім»
09.00 Қаңтар жүрегіндегі жара
09.50 «Алдараспан»
10.40 «За 5 минут до Января»
11.40 «Код красный»
13.30 «2012 Цунами»
15.40 Концерт
19.00 «Доспехи бога 3. Миссия зодиак»
21.10 «Цунами 3Д»
23.00 «Хочу к маме или новый год Жалпаксайе»
01.40 Жайдарман
02.30 Т/х «Япырай»
03.20 «Тамаша 7 км»

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

СОТ САЛАСЫ

ОН БІР АЙДЫҢ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

ӘР АЗАМАТ МЕЙЛІ ОЛ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТКЕР, НЕ КӘСІПКЕР, НЕ ШАРУА БОЛСЫН ТАЗАЛЫҚТЫ, АДАЛДЫҚТЫ ӨЗІНЕН БАСТАУ КЕРЕК. СОНДА ҒАНА ҚОҒАМ ІШЕКТЕЙ БІР-БІРІМЕН БАЙЛАНЫСҚАН ЖЕМҚОРЛЫҚТАН ЖӘНЕ ТҮРЛІ ҚЫЛМЫСТАН АДА БОЛАДЫ.

Бүкіл қоғам заң аясында тәртіпке бағынып, қылмыс атаулыдан арылу үшін Грузияны басқарған экс-президент Михаил Саакашвили сияқты қылмыс әлеміне түбегейлі реформа жасалу керек. Ол аз десеңіз, Халық қаһарманы батыр Бауыржан Момышұлы «Тәртіпке бағынған құл болмайды» деп айтып кеткен. Ал біздің қоғамда тәртіпті қадағалайды деген құқық қорғау органдарының өзі қылмысқа шатылып жүр. Оны абақтыға тоғытылып жатқан прокурор, сот, полиция, қауіпсіздік комитетінің лауазымды тұлғаларынан көруге болады. «Өзің дүмшесің кімге тұтқа болғандайсың» демекші, мемлекеттік қызметтің тұтқасын ұстап тұрып, ант-су ішіп, ақ жолдан адасқан мемлекеттік қызметкерлер жайлы жемқорлыққа қарсы қалың роман жазуға болады. Біз бәріне бірдей топырақ шашудан аулақпыз, бес саусақ бірдей емес. Алайда халықтың бет айнасы кірлеп тұр. Кірлеткен де, жаман атқа қалған да мемлекеттік қызметкерлер. Өздері заңды қадағалап, бұрмалап, көз жұмбайлыққа барса, халықтың құқық қорғау органдарына деген сенімінің жоғалуына теріс әрекет жасаған судья, прокурор, полиция, қауіпсіздік комитеті, одан қалса әкім-қаралар мен министрлер болса қалың бұқара кімге сенеді. Бұл бөлек әңгіме. Бұған алдағы мақалалардың бірінде толығырақ тоқталатын боламыз. Ескі жыл аяқталып келеді. «Ескі жылдың есіркеп тастағаны да шамалы. Жыл жаман емес, сол жылдарда ғұмыр кешкен пенделердің қолымен жасалған қылмыстар жаман. Барыс жылында балтырымыз сыздады, басымыз ауырды. Елдің мүддесінен гөрі өздерінің қара бастарының қамын күйттеген, бір әулетті ғана билеп төстеген, әміршіл жүйенің 30 жылғы менменшілдігі бас көтерген қалың бұқараны атып-шауып, қорқытып-үркітіп, елдің сөзін сөйлеген ерлерді түрмеге тоғытып, оққа байлап, билеп төстегенге шыдамаған қалың бұқара ақыры бас көтерді. Ескі жүйенің жұлынын үзіп, қылмыскерлерді жазалауды «Жаңа Қазақстанның» тізгінін ұстаған Қасым-Жомарт Тоқаевтан табандап тұрып талап етті. Бұл босағадан шығып бара жатқан ескі жылдың жазылмас жарасы.

Жаңа жыл «қоян» жылы есік қағып тұр. Өткенге есеп беріп, атқарылған жұмыстарды түйіндейтін сәт туындады. Мақала арқауы қылмыс жайлы болғандықтан Алматы облыстық сотының 2022 жылдың 11 айының қорытындысын жариялауды жөн көрдік. Азаматтық істер бойынша Алматы облысының аудандық және оған теңестірілген соттарында 21 922 азаматтық іс қаралып, оның 12 601 ісі бойынша шешім шығарылған.

2059 азаматтық іс медиация тәртібімен, 82 іс бітімгершілік келісім жасауға байланысты және 5 іс партисипативтік тәртіппен тоқтатылған. Ең даулы істердің көбі осы азаматтық істерде болып жатады. Жер, баспана, мүлік бөлу, неке бұзу, мемлекеттік құрылымдар мен жеке азаматтар арасындағы дау-дамайдың барлығы осы азаматтық істерде қаралады. Жоғарыдағы көрсеткіштерге қарасақ, медиациялық тәсілмен және бітімгершілікпен келісім арқылы қаралған істердің сандық көрсеткіші төмен екенін аңғаруға болады. Демек қоғамдағы азаматтық даудамайлардың басымдығын әрі сотта қаралған сандық көрсеткішке қарап, ақиқатты іздеп сот табалдырығын тоздырып жүрген азаматтардың көптігін айтуға болады. Әсіресе мемлекеттік құрылымдар мен жеке азаматтар арасындағы дау-дамай бәсеңдемей тұрғанын, екі күннің бірінде көгілдір экран арқылы жер телімдеріне қатысты ұлардай шулаған халықты көресің. Бұл бір ғана Алматы облысына ғана тән құбылыс емес-ті. Республиканың барлық аймағында болып жатқан даудамайлар.

Қылмыстық істер бойынша есепті кезеңде 1431 адамға қатысты 1193 қылмыстық іс өндіріспен аяқталып, соның ішінде 1037 адамға қатысты 877 қылмыстық іс бойынша үкім шығарылды. 1030 адам сотталып, 7 адам ақталған. Қоғамның тыныштығын бұзып тұрған да осы қылмыскерлер. Бөтеннің мүлкіне көз аларту, бопсалау, адам қанын мойнына жүктеу, зорлық-зомбылық көрсету, мал және көлік ұрлығы толастамай тұр. Адам баласының қатыгездеңіп кеткені соншалық, аяушылық сезімдері өшкен. Айтуға аузың бармайтын, өмірде оң-солын танып болмаған бүлдіршіндерге қол жүгірту, арсыздық әрекетін жүзеге асырған соң құрбандыққа шала салу, қатыгез қылмыскерлерге адам өлтіру – шыбын өлтіргеннен оңай болып кетті.

Екі күннің бірінде естітінің жауыздық жасаған қылмыскерлердің әрекеті. Алматы облыстық сотының баспасөз өкілдерінің берген 11 айдағы қылмыстық істерінің көрсеткішіне қарап, ақпарат құралдарына сұрыптап бергені тайға таңба басқандай көрініп тұр.

Зорлық-зомбылыққа қатысты тхэквондо тренері өзі жаттықтырып жүрген шәкіртін зорлап, кінәсі дәлелденіп 7 жыл 6 айға бас бостандығынан айырылған. Еңбекшіқазақ ауданындағы Есік қаласында 4 жасар қыз зорланды. Бұл оқиға 13 сәуірде болған-ды. Аса ауыр қылмысты жасаған Қызылорда облысының 43 жастағы тумасы ұсталған болатын. Желтоқсан айының 17-де Талғар ауданының полицейлері Кеңдала ауылының шетінен такси жүргізушісін 37 жерден пышақтаған Ж-есімді азаматты Алматы қаласындағы Сейфуллин көшесінде «Мега» сауда орталығы ғимаратына қарама-қарсы жерде тұтқындаған. Қылмыс жасаушылар арасында Қазақстанға жұмыс іздеп келген жалдамалылар да бірі қолын қанға малса, енді бірі мал ұрлығымен айналысқан. Мәселен, Өзбекстан азаматы 105 малды ұрлаған. Жедел-іздестіру іс-шаралары барысында аталған шаруа қожалықта малшы болып жұмыс істеген Өзбекстан азаматы күдікті ретінде анықталып, ұсталған. Күдікті сеніп тапсырылған 80 бас малды жүк көліктерін жалдап, көршілес Жамбыл облысының Шу қаласындағы мал базарында 78 басын 3 276 000 теңгеге саудалаған. Еңбекшіқазақ ауданы Ақбастау ауылында ер адам әйелін атып өлтірген. Бұл қараша айында болған оқиға. Міне, қылмыстық оқиғалардың желісіне қарап отырып, денең тітіркенеді, үрейің ұшады. Адам баласының қатыгездеңіп бара жатқаны жаныңды ауыртады.

Мұндай қылмыстардың республиканың барлық аймағынан көрініс тапқанын ойға алудың өзі қорқыныш.

Статистикалық деректерге сәйкес, 2022 жыл 11 айында облыс соттары 1286 әкімшілік іс қаралып, 336 іс бойынша шешім шығарылған. Ал, әкімшілік құқық бұзушылыққа қатысты есепті кезеңде 12 178 адамға қатысты 12 172 әкімшілік құқық бұзушылық іс қаралған. Бұл он бір айдың қорытындысы, он екі айды толық есептегенде жоғарыдағы көрсеткіштер саны артатыны анық. Қоғамдағы әділетсіздікке тиісті баға беріп, жазалайтын да сот. Кез келген шешімін таппаған даудамай мен ауыр және орта дәрежедегі қылмыстарға нүкте қоятын да сот жүйесі. Күдікті деп қамалып, соттан ақталып шығып жатқандар да бар. Қоғамның бір тарапы сотқа сенсе, екінші тарап әділдік болмады деп жатады. Бұл заңды құбылыс. Әйтседе, сот жүйесіне жиі-жиі реформалар жасалуда. Алайда сот жүйесіндегі ішкі тәртіптің өзі әлі күнге бір қалыпқа түспей келеді. Оған басты мысал судьялардың өзі жемқорлықпен шатылып жатуы. Жақында ғана Президент жарлығымен жоғары соттың төрағасына жаңа басшы тағайындалды. Бұқара халықтың сотқа деген сенімі жоғалмаса «Әділетті Қазақстан» құрамыз деген мемлекет басшысы сот саласына әлі де реформалар жасар.

Айтақын МҰХАМАДИ

ТЕАТР

ЕЛ ТАРИХЫНАН СЫР ШЕРТКЕН

ТЕАТР ӨНЕРІ – ҰЛТТЫҚ РУХАНИ МӘДЕНИЕТТІҢ БІР БӨЛІГІ, ҚОҒАМДЫҚ САНА МЕН ХАЛЫҚ ӨМІРІНІҢ АЙНАСЫ.

Театрдың атқаратын қызметінің ең көрнектісі ол халықтың тәрбиесіне үлесін тигізіп, адам бойындағы эстетикалық адамгершілікті оятатын құрал болып табылады. Белгілі бір ұлттың, халықтың тарихынан сыр шертіп, келер ұрпаққа өнегелі үлгі көрсетіп, адамның ұлттық тынысын ашуында театрдың маңызы зор.

Театрға барып ондағы көріністі өз көзімен көріп, шынайы жүрекпен сезіну мүлдем ерекше сезім. Көзбен көріп, құлақпен есту ерекше бір ғанибет десек те артық айтқанымыз емес.

Бұл жерде театр әртістерінің атқаратын рөлі орасан зор. Ел, мейлі бір адамның тарихын болсын көрініс ретінде көрсетіп, бір сәт сол кейіпкердің жан дүниесін түсініп, біршама уақыт ішінде сол кейіпкердің өмірімен өмір сүру оңай жұмыс емес. Кәсіби жұмыстың нәтижесінде көрермендер де театр сахнасында өтіп жатқан оқиға, әрекет пен оған қатысушы-қаһармандардың ой-арманына, күйінішіне, жалпы тіршілік-тынысына бейжай, немқұрайлы емес, қайта бар ынта-зейінімен, ынтызар көңілімен қарайды.

Жазушы Ғабит Мүсірепов: «Әдебиет пен өнер ұлы болмаған жерде ұлт та ұлы болмайды» деген керемет сөзіне сүйене отырып ұлт құндылығын саралайтын киелі сахнаны құрметтеуді еш уақытта тоқтатпауымыз қажет.

Еркежан ОСПАН,
Абылай хан атындағы ҚазМХҚжӘТУ
Журналистика 1 курс студенті.

Алатау
Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ӘҢГІМЕ

ҚОШ КЕЛДІҢ, ЖАҢА ЖЫЛ

Мен мекен ететін бес қабатты үйдің төртінші қабатындағы екі бөлмелі жұпыны пәтерде әжесі мен немересі тұрады. Әжесі тік мінезді һәм айбарлы кемпір еді, соңғы жылдары уақыт жеңбекке, мысын баспаққа ұмтылуда. Кемпірдің оған беріле қояр ойы жоқ, тырмысып өмір көшіне нық ілесіп баққан. Кейуана кәрілікпен тектен текке алыспайды, оның бауырында немересі бар. Жалғыз қызы төрт жыл бұрын жол апатынан көз жұмған. Күйеу баласының кім екенінен хабарым жоқ, аңғаратыным, басқа қаланы мекен ететін бейтаныс жігіт өзінің перзенті барлығынан беймағлұм. Қызынан айрылғанда қария ұзақ қайғырмады, тәй-тәй басып жүре бастаған сүйкімді балақан – жиен немересінің жанашыры жалғыз өзі екенін ұқты да, еңсесін тез көтеріп, бұрынғыдан да ширай түскен.

Есімі – Тұмар. Жеті жасар. Бастапқыда оны әжесі жетелеуші еді, ендігісін азамат болғаны да, жедел сатысы жоқ үйдің баспалдақтарымен әжесін бұл жетектеп екі мұңлық бір-біріне демеу. Тұмардың өңі қою қараторы. Мұнысына қарап біздің ауланың тұрғындары Шоколад деп атаған көрінеді. Кемпірдің өзі бастап, сыныптас достарына дейін лақап атымен шақырады. Оған қабақ шытатын Тұмар жоқ, бөгде жұртпен есімім Шоколад деп танысып жүргенін талай құлағым шалған. Неге екенін білмекке тырысып, түйсігіме талай саяхат жасағаныммен ұға алмадым, осы баланы жан-жүрегім елжіреп жақсы көрем. Ол кісіге қалай ұнаудың әдістерін білетін. Басын оң жағына қисайтып, тісін көрсетіп күлгені өзіне жарасатынын кішкене болса да ұғып қойған. Күлімсіреп амандасудың да жақсы әсер қалдыратынын түсінген. Кейде басың, кейде тісің ауырғаныңды біле қалса әлдебір ноқаттай ақ дәрілерді алып кеп жететін. Жаңадан киім ауыстыра қалған жанға бір ауыз мақтауы дайын. Әлдебір жағымпаздай көтермелей жөнелмей, бас бармағын көрсетіп, киімді көзінің құйрығымен нұсқайды. Мереке күндері алғаш құттықтаушылардың қатарында болатын. Ал, әжесінің арманы ұзақ жасау. Пайғамбар жасынан асқан кейуана құдайдың осы көрген жарығына шүкіршілік айтқанмен, өлімнен бұрын немересінің жалғыз қаларынан қатты қорқады. «Он беске жеткізсем», – дейді, «Шикалатымның еті тірі, ары қарай аштан өлмес».

Өзін тәуір көретінімді әлдеқа-шан сезген. Сонысынан да біздің үйді көп үйірсектейді. Оның барлық ойыншығын мен сыйладым, кемпірдің тік мінезділігіне қоса сараңдығы да бар. Бұл сараңдық жаратылысынан тыс, аз зейнетақы мен жетімге берілер болмашы көмек оларды толық қамти алмайды. Сонысына қоса шікәмшіл, немересіне алып берген затымның бірін де жарытқан емес:

– Мына ала допқа бола сонша ақшаны шығындап не керек? Бала доп қуып шаршайды – бір, ойнаймын деп киімін тоздырады – екі, – деп саусағын санамалап отырғаны.

– Ойпырмай, мына аюдың үлкенін-ай, Шикалаттың өзінен дәу-ау! Шырағым-ау, мұны несіне әпердің, мына бәле не киім, не тамақ болмайды, – дейді.

– Балмұздаққа үйір болмағаны дұрыс. Біріншіден – тамақ емес, екіншіден – ақшаны босқа шашу, үшіншіден – ауырып қалуы мүмкін, төртіншіден – ауырса дәрі алуға тағы да ақша шығын...

– Зообаққа барып не керек, ондағы ит пен құсты кітап пен теледидардан көре салмас па?

Тұмар әріп танығаннан бастап кітапқа үйір болды. Үйімдегі балалар тақырыбына жазылған дүниенің барлығын парақтап шықты. Кемпірге ұнаған тұсым осы ғана. Бұл маған да ұнайды. Сондықтан да, Тұмарға келе жатқан жаңа жыл мерекесіне арнап, Андерсен ертегілерінің толық жинағын сыйламаққа уәде бергем.

Алматы ақ тонын демде киді. Ақ сақалды қария терезелерге қырау-мен сурет салды. Алматының көше бойларында өсіп тұрған шыршалар жылтыр сым жапсырып, әлем-жәлем күйге түскен. Таудағы мықырлары тамырынан шабылып, әр үйдің төрінде мүлгіп тұрған. Бәрі де жақсы, бірақ, Тұмарға берген өтінішімді орындау қиынға соқты, жаназасын шығарғанда табытының басында Корольдің өзі мен бас уәзірі отырған Европаның ардақты ұлы жазып қалдырған ғажайып ертегілер жинағы таптырар емес. Өзім білетін барлық кітап дүкендерін шолдым, таныс баспагерлерден де қайран болмады.

Уақытты тоқтатқан кім бар, сағат тынбастан сыртылдап тұрдығы, желтоқсанның отыз бірінші жұлдызы ентігіп келіп жетті. Көзі тірісінде оқырмандары қарсылығына қарамастан ескерткіш орнатқан ертегіші шалдың шығармашылық құдіреті ешқашан жойылмақ емес, оның таңғажайып әлемді баян етер дүниелерін күтіп, менің кішкентай көршім тықыршып отыр. Бұл маған аян. Бұл күні дүкен аралап сабалып жүрдім. Жаңа жылды Тұмардың шаңырағында қарсы аламын. Бұл қырсық кемпірдің өтініші. Достарым да күтеді. Бесінші қабаттағы көрші жауырынын жапқан сирек сары шашын бірде жайып, бірде буып әлек болатын, аула жастарына темір-терсек әуендерінің кереметтілігі жайында әңгімелеп еліктіретін жиырма бес жасар рокер жігіт әлдебір жаққа шақырып еді, оны үміттендірмеген дұрыс деп таптым. Ол кез-келген қызға ұнайтын, әйткенмен, үйлесім болмаған жерде үміт бола ма?

– Төлеген Мұхамеджанов музыкасының болмысы Мағжан Жұмабаев поэзиясымен сыңарлас, үндес. Мағжан - қазақ поэзиясының әдемілігі. Төлеген - қазақ музыкасының қуанышы. Мағжанның ритмі арада ғасыр сап Төлеген саздарында қайта тірілді. Қазақтың қайта тумас екі таланты ортада бір ғасырлық кеңістік жатса да дуэт құрып, рухани дүние тудыруда, – деп өз пайымдағанымды жеткізгенімде аңтарылып қарады да қойды. Содан соң ол сөйледі. Сөзін бар ынтамды салып тыңдағаныммен, ол айтқан ағылшын музыканттарының ішінен танитыным Ливерпульдық төртеу ғана екен. Онда да Джон мен Полдан өзге екеуінің есімін білмейтін боп шықтым. Бұған қоса ол футбол туралы көп әңгімелейтін көрінеді. Өз басым футболды да, футбол туралы әңгімені де жаратпаймын...

Тал түске дейін талай дүкеннің табалдырығын тоздырдым. Ең соңғысына кіргенімде түрлі ойыншықтар, суретті кітапшалар мен орыс ертегілері тізіліп тұрды.

– Андерсонның ертегілері жоқ па?- дедім сатушыға жалынышты көзбен қарап.

– Басқаларын алмайсыз ба?

Жүзінде жаңа жылдан күткен үміті мен қуанышы бар, сүйкімді бойжеткен сұраулы жүзбен қараған. Жауап беруді артық деп таптым. Кілт бұрылып есікке беттегенімде босағада басына Аяз атаның қалпағын киген жігіт өз басындағыдай қалпақтың бірін ұсынған:

– Бұл біздің дүкеннің тұтынушыларға арнаған жаңа жылдық сыйы.

– Керек емес. Мұны қайтем?

– Киіп алыңыз, – деді жайбырақат:

– Бүгін түнде жаңа жыл келеді, керемет емес пе?

Үш бұрышты қызыл сәтеннен ті-гілген қалпақты қолтығыма қысып, жауап берместен сыртқа шықтым. Дүкен жанында темекісін түтіндеткен семіз орыс шалы ескі кітаптар сатып тұрған. Сұрағанымды таптым. Бі-рақ, іздегенім жанында емес, үйінде көрінеді. Шал кітаптарын жинады, ескі көлігіне мініп, қаланың екінші шетіне кеп жеткенде ымырт үйірілген. Үш томдық кітап қолыма тигенмен де, қария бұл ертегілерді бір кезде ұлын ертіп барып арнайы сатып алғанын, ол ұлдың қазір Америкада тұратынын баяндап сөзін әзер түгесті. Қақпаға беттегенімде үйден шала мас кемпірі жүгіріп шығып, жаңа жылдық тос көтеруімді өтінгенде асығыстығымды естіп, өзі қайнатқан самогоннан ауыз тимегенім үшін қатты наразы кейіпте қалды. Бұл уақытта ақшам орныққан. Жолай іле кеткен жалғыз такси қаланың орталық алаңынан әрі аспаған. Мұнда кілең бақытты жұрт жүрді. Оларға қосылып, бақыт жырын айта алмаймын. Өйткені, жаңа жылдың сағаты санаулы уақытта соғады. Тұмар күте-күте көз талдырды ма? Жылдам адымдап, үйге беттеп келем. Тағы да қар жауа бастаған. Суықтан дірдек қақтым. Бұл аяз әсері ме, әлде қойнымдағы томдықта тыныстап жатқан Қар ханымның ызғары ма? Манағы Аяз атаның қалпағын сөмкемнен шығарып басыма кидім. Әлем жасыл шыршалы мерекені тойлап жатыр...

Лира ҚОНЫС

massaget.kz сайтынан алынды.

Алатау
Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ӘҢГІМЕ

Жаңа жыл түні

– Сәлем, Жаңа жылдарыңмен!

– А, Бақдәулет бұл сен бе? Дауысыңды танымай қалдым.

– Үміт, көңілсізсің ғой. Айналаңа қарасаңшы, елдің бәрі отшашу атып, мерекені тойлап жатыр. Ал сен болсаң ескі жылдың өкпесін әлі ұмытпапсың.

– Жоға, бәрі жақсы. Сендерді де Жаңа жылдарыңмен құттықтаймын!

– Бұл жолы әйелдің дауысы жарқын-жарқын шықты.

– Қадірді әлі ұмыта алмай жүрсің бе? Екеуің бірге бес-алты жыл тұрдыңдар ғой. Қиын әрине... Қимайсың...

– Бақдәулет, осы әңгімені қозғамай-ақ қояйықшы.

– Екі айдан бері татуласа алмадыңдар ма?

– Бәрі сен ойлағандай оңай болмай тұр.

– Түсінемін. Ескі жараның ауызын тырнап алсам, кешір! Бірақ Жаңа жылда өкпе-назды тарқату керек емес пе? Қаласаңдар, біздікіне келіңдер. Ырысгүл дастарханды жайнатып қойған.

– Рахмет. Арманның көңіл-күйі болмай тұр. Оның үстіне Қадір де жоқ. Біртүрлі ыңғайсыз сияқты...

– Түк те етпейді. Қадір екеуіміздің бала кезімізден дос екенімізді білесің. Сендер отбасын құрғанда біздің ұл жолдас, қыз жолдас болғанымызды ұмыттың ба? Осы күнге дейін жанұямызбен араласып, туған-туыстай болып кеттік емес пе? Арманжан үйдегі балалармен ойнап, мәз-мәйрам болып қалар. Сөйтіңдер, қазір үйге келіңдер.

– Бақдәулет, ниетіңе рахмет. Бара алмаймыз.

– Тоқтай тұршы, міне Ырысгүл сөйлесемін дейді.

Үміт үнсіз қалды. Сағат тілі тоғызға он екі минутты көрсетіп тұр еді. Жаңа жылға небәрі үш-ақ сағат қалыпты.

– Алло, Үміт, қалың қалай? Жаңа жылдарыңмен!

– Жақсы. Бірге болсын!

– Дұрыс айтасың. Жаңа жылды бірге қарсы алайық. Қазір үйге келіңдер.

– Ренжімеші. Бара алмаймыз. Арман ауырып, мазасы болмай тұрғаны.

– Жазылып кетсін, - деді Ырысгүл.

– Жарайды, егер келем десеңдер, есік ашық. Сендерді күтеміз.

– Жақсы, сау бол! – деп Үміт телефон тұтқасын құлықсыз қоя салды. Диванға отыра кеткен. «Бұл екеуі неге бүгін бәйек бола қалды? Құдай біледі, бұлар мені үйлеріне шақырып алып, Қадірмен татуластырмақшы ма? Солай болған күнде де мені ренжіткен адамның алдына неге өзім баруым керек?».

Даладан отшашудың дүрсілдеген дауысы естілді. Еріксіз орнынан тұрып, терезеден сыртқа көз тастады. Түнгі аспанда қызылды-жасылды оттар тарсылдай атылып, көктемде қауыз ашқан гүлдей жан-жаққа бытырай жарық сәуле шашады. Енді бірі суылдай, ысылдай келіп дәл үйінің төбесінен ұшар биікке жеткенде ізім-ғайым жоғалады да, шатыргүлдей жайқалып, жерге құлдилайды. Осынау көзді арбаған керемет көрініс те Үміттің көңілін көтере алған жоқ. Үйдің іші-нен береке кеткендей. Аспандағы бақыт құсының қан аттарынан түскен ақ мамық терезе жақтауына тиіп, әп-сәтте еріп жатыр.

–Арман, бері келші! Қарашы, дала қандай әдемі!

Ұлы үндемеді. Креслоға тоңтеріс бұрылып, бүксиіп жатып алды.

–Қаласаң отшашуды далаға шығып тамашалайық. Келіп көрші өзің, қандай ғажап! – деді Үміт амалсыз ұлының көңілін көтермек болып. Арман өкпелеген күйі былтыр Жаңа жылда әкесі сыйлаған бокс қолғабынан көз алмады. Залдың ортасында жарқ-жұрқ етіп көздің жауын алған жасыл шыршаға да қарамады.

Кенет есіктің қоңырауы соғылды. Үміт ешкімді күтпеп еді, «Жаңа жыл түнінде құттықтап келген кім болды екен?» деп таңырқады. Үлкен шаһарда шақырмаса көрші де бас сұқпайтын әдеттің қашан қалыптасқанын ешкім де білмейді. Ауылдағы ағайын-туыс келер болса, күндіз жетіп алар еді. Бірақ бұл түні әркім өз отбасымен Жаңа жылды қарсы алады емес пе? Бәлкім, пәтер нөмірін шатастырып алған біреулер шығар деп түйді.

Есіктің қоңырауы тынымсыз шырылдады. Үміт сақтықпен есіктің түймедей көзшесінен қарап, таңырқап қалды. Міне, қызық! Есіктің ар жағында ақ сақалды Аяз ата мен Ақшақар қол бұлғап тұр! Үміт секемденіп қалды. Есіне түнеукүні теледидар қарап отырып, Аяз ата киімін киген біреулердің бөтен үйді үптеп кеткені сап ете қалды.

– Бұл кім? – деді сақтықпен.

– Біз – Аяз ата мен Ақшақармыз. Үміт Ақжолова деген кісі осында тұра ма?

– Иә, бірақ біз Аяз ата мен Ақшақарға тапсырыс берген жоқпыз.

– Сіздер бермесеңіздер, достарыңыз берді. Бақдәулет пен Ырысгүл деген достарыңыз. Біздің міндетіміз – сіздердің көңілдеріңізді көтеру.

– Қазір, - деп Үміт таныс есімдерді естігенде есікті қалай ашып жібергенін байқамай қалды. Сыртқа аптыға шыққан бу мен ішке лап қойған сарышұнақ аязбен бірге Аяз ата мен Ақшақар ілесіп кірді.

– Арманжан деген бала осында тұра ма? – деді Аяз атаның жуан дауысы гүрілдей шығып.

– Осында. Сіздер аяқ киімдеріңізді шешіп, төргі бөлмеге өте беріңіздер. Мен қазір Арманды шақырып келейін, деген Үміт түпкі бөлмеде әкесімен бірге түскен суретке қарап жатқан баласының жанына келді.

– Арман, жүре ғой. Саған Аяз ата мен Ақшақар келіп тұр. Мына әдемі киімдеріңді киіп ал. Қонақтарды қарсы алайық, – деді анасы баласының басынан сипап. Аяз атаның есімін естігенде алты жасар баланың құлағы елең етті. Дереу кеше мектепте өткен шырша мерекесіне барғанындай арыстан болып киінді.

– Жаңа жылыңмен, Арман! - деді Аяз ата мен Ақшақар жарыса құттықтап. – Кәні, бізге тақпақ айтып берші. Саған арнап әкелген сыйлығымыз бар.

Арман үнсіз қалды. Үйіне арнайы құттықтап келген ертегі кейіпкерлеріне қуанып қалғанымен, есіне жаттаған тақпағы түспей-ақ қойды.

– Қыс туралы тақпақты айтсаңшы, - деді анасы.

– «Аппақ, аппақ жапалақтап, қар жауады тынбастан. Қалың орман қар жамылған, маужырайды түнгі аспан»...

Арман кібіріктеп қалды.

– Жарайды, Арманды қинамай-ақ қояйық, - деді Ақшақар.

– Міне, Арман, саған арнап әкелген сыйлығымызды қабыл ала ғой, – деп Аяз ата қызыл дорбасының ішінен пультпен басқарылатын тікұшақ ойыншығын ұсынды. Бала қатты қуанып, артынша мұңайып қалды. Екі ай бұрын әкесіне «Әке, маған Жаңа жылға сыйлыққа тікұшақ алып берші» деп өтініш айтқан. Сол кезде әкесі тілегін орындауға уәде етіп еді. Енді міне, қалаған ойыншығын әкесі емес, Аяз ата әкеліп тұр. Арман әке-шешелерінің жиі ұрысып қалатынын еститін. Сосын әкесі үйге мүлдем келмей қойды. Шешесінен сұ-рағанда «Әкең алысқа жұмысқа кеткен. Әзір келмейді» деп жауап беретін. Бала әкесін қатты сағынған еді. Қазір әкесі жанында болса ғой, шіркін, үйіне Аяз ата мен Ақшақар келгенін айтып, қалай мақтанар еді.

– Арман, не деп айту керек? - деді анасы.

– Рахмет! – деді Арман көңілсіз. Осы кезде Аяз ата мен Ақшақар мұның қолынан ұстап, шамдары жарқыраған жасыл шыршаны айнала бастады. Баласының көңілі көтеріліп қалғанын көрген Үміт шәй қоюға кірісті. Осы кезде телефон безілдеп қоя берді. Тұтқаны көтергені сол еді, таныс дауыс самбырлай жөнелді.

– Алло, Үміт, үйге қашан келесіңдер? – деді Ырысгүл аптыға сөйлеп.

– Бара алмайтын шығармыз. Айтпақшы, жіберген Аяз ата мен Ақшақарларыңа рахмет! Арманның көңі-лі көтеріліп қалды.

– Үміт, сен не айтып тұрсың? Біз ешкімді жіберген жоқпыз.

– Мүмкін, Бақдәулет жіберген шығар...

– Жоға. Жіберсе маған айтар еді ғой.

– Ойбай, сонда олар кімдер? Қазір мен полиция шақыртайын, – деп Үміт байланысты үзіп, 102-ге телефон шала бастады.

– Алло, полиция ма? Біздің үйге Аяз ата мен Ақшақар болып киінген белгісіз біреулер кіріп кетті.

– Есіміңіз кім? Мекен-жайыңызды айтыңыз, – деді полиция өкілі ар жақтан нығырлай сөйлеп. Естігенін дереу жазып алған. – Түсінікті, қазір жетеміз. Сіз біз келгенше сыр білдірмеңіз.

Үміт телефонды сарт еткізіп қоя салды. Жүрегі атқақтап, алқымына тығылды. Есіне баласы түсті. «Арманға бір қастандық жасап қоймаса екен» деп тіледі. Жалма-жан залға жетіп келді. Үшеуі әлі шыршаны шыркөбелек айналып жүр екен. Әйелдің бойын үрей биледі. Өне бойы қалшылдап, тілі күрмеле берді. «Полиция келгенше оқыс қимыл жасамауым керек. Әлде, Арманды шақырып алсам ба екен? Онда ана екеуі сезіктеніп қалар. Жоқ, қалайда уақыт ұтуым керек» деп шешті. Бір кезде ән сап тиылды. Үміт есіктің жақтауынан сығалап баласына қарап қалды. Аяз ата Арманның құлағына сыбырлап бірнәрселерді айтып жатыр екен.

– Аяз ата, сіз менің тілегімді орындай аласыз ба? – деді Арман сәби жүзімен үміттене қарап. Қоп-қоңыр көздерінен періште пейілдің бейкүнә назы білінді.

– Әрине, орындаймын. Айта ғой балам, – деді Аяз ата нық сеніммен.

– Менің әкем қазір үйге келсінші!

– Тілегің орындалады, балам. Көп ұзамай әкең үйге келеді, - деді Аяз ата.

– Рас па?

– Әрине. Келе ғой, Арманжан, – деп Аяз ата баланы көтеріп алды. Осы кезде Үміт айғай салды. Бәрі жалт қараған.

– Тиіспе, менің балама! - деп Үміт жүгіріп келіп Аяз атаның қолынан Арманды жұлып алды. Осы сәтте Арман шошып қалып, Аяз атаның ақ сақалын қармап қалды. Жапсырмалы ақ сақал еденге құлап түсті. Аяз ата қызыл қалпағын шешіп, маңдайын сүртті.

– Әке! – деп Арман айғай салды. Бала жүгіріп барып, әкесінің мойнына асылды. Ақшақар Жаңа жыл түніндегі осынау кереметке таңырқап қарап қалды.

Қарлыға БҮЙЕНБАЙ

massaget.kz сайтынан алынды.

Алатау
Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ПРЕДПРИНИМАЕЛЬСТВО

ПОЯВИЛСЯ НОВЫЙ КОМИТЕТ

КАК ПЕРЕДАЕТ ПРЕСС-СЛУЖБА АЛМАТИНСКОЙ ГОРОДСКОЙ ПАЛАТЫ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ, КОМИТЕТ ПО РАЗВИТИЮ ИННОВАЦИИ И КРЕАТИВНЫХ ИНДУСТРИЙ ПОЯВИЛСЯ В РПП Г. АЛМАТЫ

Площадка Комитета объединит научный потенциал с бизнес возможностями города.

Первое заседание прошло на площадке РПП города Алматы с представителями госорганов, бизнеса и науки. Комитет по развитию инновации и креативных индустрий будет способствовать интеграции бизнеса и науки в рамках развития инновационных подходов и разработок.

Руководитель Управления предпринимательства и инвестиций города Алматы Берик Солтанбаев, подчеркнул, что сфера креативных индустрии набирает все больше популярности в Казахстане, особенно в Алматы.

«Развитие этой сферы нам поможет изменить структуры занятости, создать новые предприятия, и рабочие места, увеличить экспортный потенциал и повысить инвестиционную привлекательность города», – сказал он.

О создании и развитии комитетов в рамках трансформации НПП «Атамекен» рассказал директор Палаты предпринимателей г. Алматы, модератор заседания Айтуар Кошмамбетов. Спикер представил презентацию по работе комитета.

В работе будет четыре направления:

– инновации
–креативных индустрии
– IT-направление
– инвестиции

Директор департамента регионального развития НПП «Атамекен» Алибек Ашметов добавил, что Алматы - центр инновационных разработок. В региональном разрезе большая часть субъектов малого и среднего предпринимательства сосредоточена в городе Алматы – 206 тыс. единиц или 14,4% от показателя всего Казахстана. 27% малых и средних юридических лиц страны работают в южной столице.

«4 ноября на встрече с общественностью Алматы Глава государства отметил, что в Алматы около 70% всех инвестиций приходится только на три отрасли – недвижимость, транспорт и торговлю. Акцент следует сделать на развитии обрабатывающей промышленности, туризма, IT-сектора и креативных индустрий. Для бизнеса внедрение инноваций делает их конкуретнее на рынке. Технологии увеличивают прибыль, делают бизнес узнаваемым, а жизнь населения комфортным. И мы хотим объединить научный потенциал с бизнес возможностями города», – сказал Алибек Ашметов.

К креативной индустрии относятся разработки, касающихся интеллектуальной собственности в области кино, музыки, графического дизайна. Сейчас в Алматы в области инновации и креативных индустрии работают около 27 тыс. предпринимателей.

Ранее было объявлено, что в Алматы создадут венчурный фонд с капитализацией 10 млрд тенге. Глава государства отметил, что уже сейчас в креативном секторе Казахстана действуют более 20 тысяч компаний. Многие из них сосредоточены в Алматы.

«Создан венчурный-фонд. В рамках фонда будет выделено порядка 10 млрд тенге. Из них 5 млрд от государства, и еще 5 млрд тенге частные инвестиции. Только вчера стало известно, что на сферу креативных индустрий будет выделено 500 млн тенге на гранты. Можно считать, что это первый шаг работы комитета. Мы надеемся, что эти гранты дойдут до талантливых и креативных людей. Комитет будет искать инновационные научные разработки и источники их финансирования как на государственном уровне, так и среди международных организаций», – добавил Айтуар Кошмамбетов.

Представители АО «Фонд Науки», руководители вузов Алматы и бизнеса поддержали работу комитета. Региональная палата предпринимателей предложила внести в план работы создание единой базы информации по всем мерам государственной и частной поддержки инновации и креативных индустрий, в том числе всемирные организации развития. Также создание программы для развитии этой отрасли по региону.

Далее участники заседания обсудили технические вопросы взаимодействия, региональные вопросы комитета по развитию инновации и креативной индустрии. Были озвучены предложения по критериям отбора научных разработок для грантового финансирования. Детально процесс финансирования будет обсужден на следующем заседании комитета. Комитет планирует тесное сотрудничество с вузами южной столицы,

В рамках трансформации Нацпалаты, по поручению председателя президиума НПП Раимбека Баталова по всей стране с учетом спе-цифики регионов создаются отраслевые комитеты. Цель которых, усилить отраслевую экспертизу от бизнеса, участников процесса, программ развития отраслей. Также помочь в продвижении исследований и разработок, создать новые, инновационные предприятия и рабочие места.

Данная инициатива создания комитетов была поддержана на X Съезде НПП. В Алматы начал свою работу второй отраслевой комитет на базе РПП.

Ш. ХАМИТОВ.

ПЕНСИЯ

МИНИСТР ТРУДА И СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ НАСЕЛЕНИЯ РК ТАМАРА ДУЙСЕНОВА СООБЩИЛА О ПЛАНАХ ПО ИЗМЕНЕНИЮ СИСТЕМЫ ПЕНСИОННЫХ НАКОПЛЕНИЙ, ПЕРЕДАЕТ КОРРЕСПОНДЕНТ МИА «КАЗИНФОРМ».

СИСТЕМА ПЕНСИОННЫХ НАКОПЛЕНИЙ ИЗМЕНИТСЯ

«Граждан можно разделить на 3 категории. Первая категория — это казахстанцы, вышедшие на пенсию до 1 января 1998 года, имеющие полный трудовой стаж. Их численность составляет более 300 тысяч человек, получающих базовую и трудовую пенсии из республиканского бюджета. Размер пенсии большинства из них составляет от 120 до 160 тысяч тенге», — сказала Тамара Дуйсенова на правчасе в Мажилисе.

Вторая категория — пенсионеры, достигшие пенсионного возраста после 1 января 1998 года, в связи с наличием у них трудового стажа до этого периода они получают из республиканского бюджета базовую и трудовую пенсии. Их численность составляет 1,9 млн человек, к 2030 году ожидается что их количество достигнет 2,6 мл. человек. У этой группы будет поэтапно снижаться размер совокупной пенсии, так как уменьшается размер солидарной пенсии из-за снижения накопленного до 1 января 1998 года трудового стажа, и недостаточных пенсионных накоплений из-за небольшого периода участия в накопительной системе.

Третья категория — это будущие пенсионеры, которые будут выходить на пенсию после 2038 года и получать базовую и накопительную пенсию из ЕНПФ.

«Проблемным является состояние текущих и будущих пенсионеров. Для пенсионеров сегодняшнего поколения будут увеличены: размеры базовых пенсий в течение последующих 5 лет, размеры солидарных пенсий за счет доведения максимального дохода для исчисления пенсии с 46 до 55 МРП или до 70% от среднемесячной заработной платы», — отметила министр.

По ее словам, для будущих пенсионеров, формирующих пенсию за счет собственных накоплений, будут введены дополнительные пенсионные взносы работодателей.

«Они будут формировать базу для условно-накопительной пенсии, предусмотренной в действующем законодательстве. Таким образом, представители этой группы будут получать также, как и нынешние пенсионеры 3 вида пенсионных выплат: за счет государства — базовую пенсию, за счет работодателей — условно-накопительную пенсию, за счет своих накоплений — накопительную пенсию. Полагаем, эти меры обеспечат гражданам пенсию, адекватную их прежним доходам», - добавила министр.

УГОЛЬ

Министерство торговли и интеграции предлагает включить уголь в перечень существенно важных товаров. Соответствующий проект вышел на сайте Открытые НПА, передаёт BaigeNews.kz со ссылкой на Telegram-канал Аналитической службы «Атамекен».

ВНЕСУТ В СПИСОК СУЩЕСТВЕННО ВАЖНЫХ ТОВАРОВ

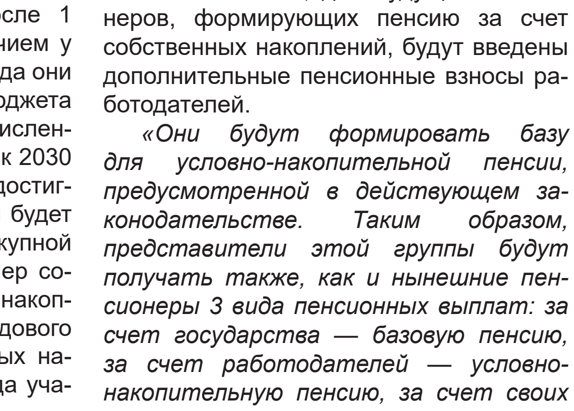

В случае, если уголь официально окажется в этом списке, в Казахстане могут вводить запрет или ограничение на его вывоз.

«Согласно Закону РК "О регулировании торговой деятельности" для предотвращения или уменьшения критического недостатка на внутреннем рынке по товарам, включенным в Перечень существенно важных товаров, могут вводиться запреты и количественные ограничения вывоза отдельных товаров», — говорится в сообщении.

По данным Бюро национальной статистики и Комитета государственных доходов, за девять месяцев 2022 года Казахстан экспортировал 25 миллионов тонн каменного угля, что выше показателя годом ранее на 21 процент, при этом в денежном эквиваленте экспорт вырос в 2,3 раза. Таким образом, средняя цена на каменный уголь составила в среднем 30 долларов за тонну за девять месяцев, что выше почти в два раза, чем год назад (16 долларов на тонну).

Бейсенбі - Четверг, 5 қаңтар

ҚАЗАҚСТАН

06.05, 03.30 «Жәдігер»
06.25, 10.00, 13.00,15.00, 17.00, 20.00, 01.35 Ақпарат
07.00 «Таңшолпан»
10.10, 18.00 Т/х «Жүректегі күз»
12.00, 01.35 «Куәгер»
12.30, 02.35 «Киелі Қазақстан»
13.10, 21.10, 21.30 Т/х «Аққауын»
14.10 «Шырақшы»
16.00 «Айман-Шолпан»
17.15, 02.05 «Ауылдастар»
20.40 «Қаралы қаңтар»
22.30 «Бауырлар»
23.30 «Қаралы қаңтар»
00.00 «Сана»

ХАБАР

05.00 «Қызық таймс»
06.00, 17.00 «Бегом за день-гами»
07.00 «Жұлдызды жекпе-жек»
09.00 Мультфильм
10.30, 21.45 «Келінжан-2»
12.00 «Бизнес по казахски в корее»
14.00 «АйнаLine»
15.00 «Двойная жизнь»
18.00 Новости
18.30 «В фокусе»
19.00Қорытынды жаңалықтар
19.30 «Бізге хабарласқан»
20.00 My love is Aisulu
23.30 «Верь мне»

АСТАНА

07.00 М/с «Маша и медведь»
09.20, 21.00 Т/х «Ессіз махаб-бат»
10.25 Т/х «Жетім жүрек-2»
12.00, 01.00 «100% махаббат»
13.30 «Айтарым бар»
14.40, 01.40 «Окно жизни»
16.40 «Сырты бүтін»
17.20 Ел тірегі
17.50 «Кішкентай келін»
19.10, 23.55 «Забудь и вспом-ни»
20.00 «Astana Times»
21.55 Т/х «Жетім жүрек 2»

ЕВРАЗИЯ

06.00, 03.30«Той базар»
07.00, 04.15 «Паутина»
08.30 «Ой мороз, мороз!»
10.00«Коменская»
14.10 «Тараканы»
14.30 QOSLIKE
18.30, 03.05, Басты жаңалықтар
19.00, 03.05 «KOREMIZ»
20.00 Главные новости
20.30 Сериал «Папа Дэн»
23.50 «Мажор возвращается»
01.25 «Единственный»

КТК

07.05 Жаңалықтар
07.30 «Тоғжан»
09.10 Вечерние новости
09.50 «Было дело»
10.40 «Женщина в беде»
14.00, 01.00 «Пропавшая не-веста»
16.30 Т/х «Жүрегімнің иесі»
18.30 «Зәкира»
19.30, 04.10-04.40Кешкі жаңалықтар
20.00, 03.20 Астарлы ақиқат
21.00 Вечерние новости
21.40 «Женщина в беде-2»
02.20 «Ән мен әнші махаббат алеясы»

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
8.50 «Спорт-тайм»
09.00 Жаңалықтар (Алматы облысы)
09.30 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.00 Новости (Алматы облысы)
10.30 Новости (Жетісу облысы)
11.00 «Әсем әуен»
11.30 «Мамандық маңызы»
12.00 «Кэ Бэк» телехикаясы
12.35 «Әсем әуен»
13.00 Д/ф «Мәдени байлықтар»
13.15 «Спорт-тайм»
13.30 «Талқы» /тікелей эфир/
14.20 «Спорт-тайм»
14.30 «Бүгін»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Спорт-тайм»
15.30 Жаңалықтар
15.45 «Әсем әуен»
16.00 Новости
16.20 «Әсем әуен»
16.30 Новости
16.50 «Спорт-тайм»
17.00 «Шашу»/тікелей эфир/
17.45 «Ауырып ем іздегенше»
18.00 «Сегодня» /тікелей эфир (Жетісу)
18.40 «Спорт-тайм»
19.00 «Қасиетті Қонаев»
19.30 «Жаңа Қазақстан»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алма-тинская область)
21.30 Итоговые новости (Об-ласть Жетысу)
22.00 «Кэ Бэк» телехикаясы
22.35 «Әсем әуен»
23.00 «Талқы»
23.45 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

06.00, 02.30 Әзіл студио
07.00«Информбюро»
08.00 Мультфильм
08.30 «Дар небес 14 дней»
10.00 «Листопад»
12.00 Мультфильм
13.00 М/ф
14.30 «Три гавкатёра»
16.10 «Легионер»
18.00 Кино «Сердце дракона»
20.00 «Информбюро»
21.00 Х/ф «Жапырақтар төгілгенде»
23.00 «Вспомнить все»
01.10 «Анупама»
01.50 «Жаңа жыл жарылқасын!»
03.50 «1001 әзіл»
04.00 Бала батл
04.30 What s upp?
05.10 «Ризамын»

7 КАНАЛ

06.00, 04.40 «Қуырдақ»
06.10 «Әкесінің баласы»
07.20, 01.30 Т/х «Тойхана»
08.10 «Мезгілсіз сезім»
09.00, 15.40 Алдараспан
10.40 «За 5 минут до Января»
11.40 ««Доспехи бога-3: миссия зодиак»»
13.50 «Цунами 3Д»
17.40 Концерт
19.00 «Доспехи бога: в поисках сокровищ»
20.50 «Защитник»
22.30 «Почти Мачо»
00.10 Жайдарман
02.30 Т/х «Япырай»
03.20 «Тамаша 7 км»

Жұма - Пятница, 6 қаңтар

ҚАЗАҚСТАН

06.00, 03.20 Әнұран
06.05, 03.00 «Жәдігер»
06.25, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 01.20 Ақпарат
07.00 «Таңшолпан»
10.10, 18.00 «Жүректегі күз»
12.00 «Қаралы қаңтар»
13.10, 21.30 Т/х «Аққауын»
14.10 «Балуан Шолақ»
16.00 Т/х «Айман- Шолпан»
17.15, 01.55 «Ауылдастар»
20.40 «Кешірім»
22.30 Т/х «Бауырлар»
23.30 «Куәгер»
00.00 «Парасат майданы»
00.30 Д/ф «Сана»
02.40 «Киелі Қазақстан»

ХАБАР

05.00, 01.00 ҚР Әнұраны
05.00 «Қызық таймс»
07.00 «Жұлдызды жекпе-жек»
09.00 «Астерикс: Земля Богов»
10.30, 21.45 Т/х «Келінжан-2»
12.00 Кино «My love is Aisulu»
14.00 «Айналайын»
17.00 «Бегом за деньгами»
18.00 Новости. Итоги
19.00 «Бізге хабарласқан»
20.00 Кино. «Побег из аула»
23.30 Кино «Шальная карта»

АСТАНА

07.00 Мультфильм «Маша и медведь»
09.10, 21.00 Т/х «Ессіз махаббат»
10.00, 21.55 «Жетім жүрек-2»
12.00, 01.00 Т/х «100 махаббат»
13.30 «Айтарым бар»
14.40 «Президент пәрмені
14.50 «Окно жизни»»
16.50 «Сырты бүтін»
17.20 «Жаң-жаңа жыл!»
17.40 «\Кішкентай келін» концерт
19.10, 23.55 Сериал «Забудь и вспомни»
20.00 «Астана таймс»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Той базар»
07.00 «П@утина»
08.30 «Снежный ангел»
10.10 «Каменская»
14.10 Кино «Несломленные»
14.30 «Қослайк»
18.30 «Елім-ай»
19.00 «Көреміз»
20.00 «Главные новости»
20.30 «Поле чудес»
21.50 Сериал «До нового года осталось...»
23.20 «Рождественское свидание моего отца»
00.55 «КВН»
02.25 «Той базар»
03.55 «Паутина»

КТК

07.00 ҚР Әнұраны
07.05 Кешкі жаңалықтар
07.30 Т/х «Тоғжан»
09.10 «Вечерние новости»
09.50 «Было дело»
11.20 «Женщина в беде-2»
12.30 Х/ф «Возвращение»
14.40 «Пропавшая невеста»
16.30 Т/х «Жүрегімнің иесі»
18.30 Т/х «Закира»
19.30 Кешкі жаңалықтар
20.30 Дау-дамайсыз
21.00 Вечерние новости
21.40 «Уроки января» мелодрама
22.15 «Женина в беде-3»
01.30 «Пропавшая невеста» мелодрама
02.20 «Дау-дамайсыз»
02.45 «Зәкира»
03.30 «Кешкі жаңалықтар»
04.00, 04.30 «КТК қоржынынан»

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир/
8.50 «Спорт-тайм»
09.00 Жаңалықтар (Алматы об-лысы)
09.30 Жаңалықтар (Жетісу об-лысы)
10.00 Новости (Алматы облысы)
10.30 Новости (Жетісу облысы)
11.00 «Әсем әуен»
11.30 «Қасиетті Қонаев»
12.00 «Кэ Бэк» телехикаясы
12.35 «Әсем әуен»
13.00 Д/ф «Мәдени байлықтар»
13.15 «Спорт-тайм»
13.30 «Сегодня»
14.00 «Әсем әуен»
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Спорт-тайм»
15.30 Жаңалықтар
15.45 «Әсем әуен»
16.00 Новости
16.20 «Әсем әуен»
16.30 Новости
16.50 «Спорт-тайм»
17.00 «Шашу»/тікелей эфир/
17.45 «Ауырып ем іздегенше
18.00 «Бүгін» (Қонаев)
18.40 «Спорт-тайм»
19.00 «AgroLife»
19.30 Д/ф «Әйгілі режиссер»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алматин-ская область)
21.30 Итоговые новости (Область Жетысу)
22.00 «Кэ Бэк» телехикаясы
22.35 «Әсем әуен»
23.00 Жаңалықтар (Алматы об-лысы)
23.30 Жаңалықтар (Жетісу об-лысы)

31 КАНАЛ

05.58 ҚР Әнұраны
06.00, 02.30 « Әзіл студио»
07.00 Информбюро
08.00 «Панда мен Лута»
08.30 Сериал «Дар небес:14 дней»
10.00 Сериал «Листопад»
12.00 М/с «Маша и медведь»
12.30 Х/ф «Три гавкатера»
14.00 «Сердце дракона»
15.40 Х/ф «Вспомнить все»
18.00 «Мачо и ботан»
20.00 Информбюро
21.00 Т/х «Жапырақтар төгілгенде»
23.00 Кино «Идеальные каникулы»
00.50 Сериал «Анупама»
01.40 Жаңа жыл жарылқасын!
01.50 «Жестокая судьба»
03.50 «1001 әзіл»
04.00 Бала батл
04.30 What's up?
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.00 «Қуырдақ»
06.30 Т\х «Әкесінің баласы»
07.20, 01.30 Т/х «Тойхана»
08.10 Т\х «Мезгілсіз сезім»
09.00, 15.30 «Алдараспан»
10.50 Концерт
12.00Т/х «Доспехи Бога»
13.45 Х\ф «Защитник»
19.00 «Зеленая книга»
21.30 Х/ф «12 лет рабство»
00.00 Х\ф «Тесть драйв»
02.30 Т/х Япыр-ай
03.20 «Тамаша 7 км»

Сенбі - Суббота, 7 қаңтар

ҚАЗАҚСТАН

06.00, 03.15 Әнұран
06.05 «Жәдігер»
06.30 «Ақпарат»
07.05 «Әлемнің алып шаһарлары»
08.00 «Балуан Шолақ»
10.00, 18.00 «Жүректегі күз»
12.00 «Біздің тарту»
14.00 «Берекелі жыл болсын»
16.40 «Үйде жалғыз қалғанда – 4»
20.00 «Әлкей ғұлама ғұмыр»
21.50 Концерт «Странгер»
01.30 «Ауылдастар»
02.00 «Дәуір даналары»
02.45 «Күй керуен»

ХАБАР

05.00, 01.00 ҚР Әнұраны
05.00 «Қызық таймс»
06.15 Концерт
08.00 Кәмбе
09.10 «Дарын»
10.00 Мегахит «Шальная карта»
12.00 М\ф «Карлик нос»
13.45 Т\х Келінжан-2
17.00 «Маска»
19.00 Мейрамбек Беспаевпен «Covershow»
21.00 «»7 күн
21.40 «Дүрбелең күндер дүбірі»
22.10 Мегахит «Вне себя»

АСТАНА

07.00 Мультфильм «Маша и медведь»
09.10, 21.00 Т/х «Ессіз махаббат»
10.00 «Жетім жүрек-2»
11.50 «Танцуй,танцуй»
15.00 Сериал «Кенже»
19.10 «Жұлдызбысың»
20.00 «Сараптаймыз»
23.20 «Елки 1914»
02.00 «Көру керек!»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Той БАЗАР»
07.40 «П@утина»
08.30 «Прюют»
09.15 Комедия «Рождественская мистерия»
10.55 Сериал «Француз»
12.50 «Любовь и голуби»
14.40 «Бриллиантовая рука»
16.25 «Машкин дом»Кино
19.00 «Х фактор»
20.45 Х/ф «3+3?»
23.00 «Х фактор»
23.30 «3+3?»
00.15 Комедия «Погоня за ше-девром»
01.50 «Что?Где? Когда?»
02.50 «Той базар»
04.15 «Паутина»

КТК

07.00 ҚР Әнұраны
07.05 «Озат отбасы»
07.50 «Тоғжан»
08.40 «КТК веб»
09.00 «Қаңтар тағлымы» (повтор)
09.40 «Вечерние новости»
10.20 «Уроки января»
11.00 «Юморина»
12.10 «Женщина в беде-3»
15.30 «Аталар сөзі»
17.30 «Судьба по имени любовь»
21.00 «Женщина в беде-4»
00.40 «Пропавшая невеста»
02.10 «Аталар сөзі»
03.55, 04.40 «Озат отбасы»

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
07.30 «Таңжарық»
8.50 «Спорт-тайм»
09.00 Жаңалықтар (Алматы облысы)
09.30 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.00 Новости (Алматы облысы)
10.30 Новости (Жетісу облысы)
11.00 «Әсем әуен»
11.30 «AgroLife»
12.00 М/ф «Джеки Чан»
13.00 Д/ф «Мәдени байлықтар»
13.15 «Спорт-тайм»
13.30 «Әсем әуен»
14.30 «Бүгін»
15.00 «Майлейн ханшайым» ертегісі
16.00 «Әсем әуен»
16.50 «Спорт-тайм»
17.00 «Шашу»/тікелей эфир/
17.45 «Ауырып ем іздегенше»
18.00 «Жаңа Қазақстан»
18.30 Д/ф «Әйгілі режиссер»
19.00 «Ділмар»
20.00 Қорытынды жаңалықтар (Алматы облысы)
20.30 Қорытынды жаңалықтар (Жетісу облысы)
21.00 Итоговые новости (Алма-тинская область)
21.30 Итоговые новости (Об-ласть Жетысу)
22.00 «Қазақстанда жасалған»/«Сделано в Казах-стане»
22.40 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
23.00 Жаңалықтар (Алматы облысы)
23.30 Жаңалықтар (Жетісу об-лысы)

31 КАНАЛ

05.58 ҚР Әнұраны
06.00, 03.00 « Әзіл студио»
07.00 Жаңа жыл, жарылқасын!
08.00 «Күлiп ал»
09.30 «Готовим с Адель»
10.00 «Алдараспан»
12.30 М/с «Маша и медведь»
13.30 Х/ф «Три богатыря: на дальных берегах»
15.00 Х/ф «Падение ангела»
17.20Х/ф «Один дома»
19.20М/ф «Холодное сердце-2»
21.20 кино «Аладдин»
23.20 «Біздің шоу»
01.00 What's up?
01.30 «31 әзіл»
02.30 «Тамаша лайф»
04.00 «1001 әзіл»
04.30 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.00 Қуырдақ
06.50 «Жайдарман»
08.20 «Құтты қонақ»
09.00 «Смеятся разрешается»
10.00 «Маска»
12.30 «Маша и медведь»
13.00 Х\ф «Приключение мы-шонка»
14.30 «Коати: Легенда джунглей»
16.20 «Мачо и ботан»
18.20 «Мачо и ботн-2»
20.20 Крид: наследие Роки«
22.50 «Туманный январь»
23.20 «Біздің шоу»
01.30 «31 әзіл»
02.30 Тамаша лайф
04.00 1001 әзіл
04.30 «Ризамын»

Жексенбі - Воскресенье, 8 қаңтар

ҚАЗАҚСТАН

06.00, 03.20 Әнұран
06.05, 02.55 «Жәдігер»
06.30, 02.25 «Күй-керуен»
07.00 «Әлемнің алып шаһарлары»
08.00 «Жамбылдың жастық шағы»
10.00, 18.00 Т/х «Жүректегі күз»
12.00 «Үйде жалғыз қалғанда-4»
13.20 «Ән мен әнші»
15.50, 01.55 «Әйел әлемі»
16.30 «Үйде жалғыз қалғанда -5»
20.00 «Әлкей ғұлама ғұмыр»
21.50 «Көңіл толқыны»
22.30 Т\х «Бауырлар»
23.30 «Жерұйық»
01.25 «Куәгер»

ХАБАР

05.00, 01.00 ҚР әнұраны
05.00 Қызық таймс
06.15 Концерт «Тәуелсіздік дастаны»
08.15 «Әке бақыты»
09.15 «Балақай»
10.00 Мегахит «Вне себя»
12.00 М/ф «Ганзель, Гритель и Агентство Магии»
13.45 Т/х «Келінжан-2»
17.30 Маска
19.30 «Жұп-жұбымен»
21.00 «7 күн»
21.40 «Отдел журналистских расследований
22.15 «Курьер»»

АСТАНА

07.00 Мультфильм «Маша и медведь»
09.10, 21.00 Т\х «Ессіз махаб-бат»
10.00 «Жетім жүрек-2»
12.00 «Жұлдызбысың»
12.55 «Алдараспан»
14.40 «Құлпаштың хикаялары»
18.30 Х/ф «Зита и Гита»
21.55 «Жетім жүрек-2»
23.20 Каникулы оффлайн»
01.05 «Жұлдыздар айтысады»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Той базар»
07.35 «Паутина»
08.20 «Воскресные беседы»
08.35 «Морозка»
10.00 Х/ф «Желание»
12.00 Сериал «3+3?»
15.10 «Х-фактор»
17.15 Комедия «Пурга»
19.00 «Добрый вечер, Казах-стан!»
20.00 «Специальный проект»
20.30 «Дом на холодном ключе»
00.10 «Холодное блюдо»
01.40 «Поем на кухне всей страной»
03.30 «Той базар»
04.15 «Паутина»

КТК

07.00 ҚР әнұраны
07.05 «Достығымыз жарасқан»
08.10 «Озат отбасы»
09.00 «Тоғжан»
10.00 «Юморина»
12.00 «Женщина в беде-4»
15.30 «Аталар сөзі»
18.30 «Екі езу»
21.00 «Роман без последней страницы»
00.30 «Пропавшая невеста»
01.30 «Аталар сөзі»
03.20, 04.30 «Фархад пен Шырын»

ЖЕТІСУ

07.05 «Әсем әуен»
09.00 Жаңалықтар (Алматы облысы)
09.30 Жаңалықтар (Жетісу облысы)
10.00 Новости (Алматы облысы)
10.30 Новости (Жетісу облысы)
11.00 «Ділмар»
11.40 «Әсем әуен»
12.00 М/ф «Блинки Билл»
13.00 «Әсем әуен»
13.30 «Қазақстанда жасалған»/«Сделано в Казах-стане»
14.10 «AgroLife»
14.30 «Ән тыңдайық»
15.00 «Қайырымды ханшайым» ертегісі
16.00 «Әсем әуен»
16.50 «Спорт-тайм»
17.00 «Қазақ үні»
17.30 «Мамандық маңызы»
17.45 «Ауырып ем іздегенше»
18.00 «Жаңа Қазақстан»
18.30 «Олжа»
19.00 Д/ф «Голливуд жұлдыздары»
19.30 «ЭКО-рейд»
20.00 «Әсем әуен»
20.30 Апта /қаз/
21.30 Апта /рус/
22.20 «Әсем әуен»

31 КАНАЛ

05.58 ҚР Әнұраны
06.00, 03.30 « Әзіл студио»
07.00, 01.30, 05.30 Whats up
08.00, 01.00 «Тамаша лайф»
09.00 «Жаңа жыл жарылқасын!»
09.30 Х/ф «Приключение мы-шонка»
11.00 «Коати»
12.30 «Волки и овцы»
14.00 «Мачо и ботан-2»
16.00 «Крид: Наследие Рокки»
18.30 «Крид-2»
21.00 «13-й район»
23.00 Кино «Идеальные кани-кулы»
02.00, 05.00 «31 әзіл»
04.00 1001 әзіл
04.30 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 04.50 «Қуырдақ»
07.00 «Шаншар»
08.30, 00.20 «Құтты қонақ»
09.00 «Смеятся разрешается»
11.00 «Маска»
14.00 Х/ф «1 лет рабства»
18.00, 00.50 «Алдараспан 10 жыл»
21.00 Сериал «Огненный Ангел»
04.00 «Тамаша»

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

МАМАН МІНБЕРІ

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ ЖӘНЕ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТШІНІҢ ӘДЕБІ

ҚАЗІРГІ ТАҢДА ЕЛІМІЗДЕ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТ САЛАСЫН РЕТТЕЙТІН ЗАҢНАМА ТОЛЫҚ ҚАЛЫПТАСҚАН. МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТТІҢ ҚҰҚЫҚТЫҚ НЕГІЗІН ЕЛІМІЗДІҢ КОНСТИТУЦИЯСЫ, ЕҢБЕК КОДЕКСІ, «ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТІ ТУРАЛЫ» ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ ЖӘНЕ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ӨЗГЕ ДЕ НОРМАТИВТІК ҚҰҚЫҚТЫҚ АКТІЛЕРІ ҚҰРАЙДЫ.

Орайы келгенде, оқырмандарға мемлекеттік қызмет жайлы жалпылама түсініктеме бере кетсек артық болмас. Атап айтсақ, мемлекеттік қызмет – бұл ең алдымен мемлекет атынан елге адал қызмет ету. Мемлекеттік қызметкердің айрықша мәртебесі болады.

Мемлекеттік қызметке мемлекет атынан және оның мүддесі үшін заңдарға сәйкес басқарудың әртүрлі салаларында мемлекеттік саясатты жүзеге асыратын азаматтардың қызметі кіреді. Мемлекеттік қызметші сауатты, құзыретті және жауапты болуы, жұмысты ұйымдастыра білуі тиіс және мемлекеттік қызметшінің әдеп нормаларының талаптарын сақтауы міндетті.

Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі қоғам өмірінде ерекше рөл атқарады. Ол қоғамның тыныс-тіршілігін қамтамасыз етуді және қоғамдық мүдделерді ең үздік және тиімді тәсілмен қанағаттандыруды білдіреді. Мемлекеттік қызмет қоғам мүдделеріне адалдық танытуға және Қазақстан халқының бірлігі мен елдегі ұлтаралық келісімді нығайтуға ықпал етуге, мемлекеттік тіл мен басқа тілдерге, Қазақстан халқының дәстүрлері мен ғұрыптарына құрметпен қарауға міндеттейді. Мемлекеттік қызметшілер өз қызметінде мемлекеттік саясатты ұстануға және оны іс жүзіне асыруға, қоғамның мемлекеттік қызметке, мемлекет пен оның институттарына деген сенімін сақтауға және нығайтуға ұмтылуы тиіс. Қоғам мемлекеттік қызметшілер өз міндеттері мен функцияларын заңдарға сәйкес барлық адал ниетімен құзыретті және тиімді түрде орындайды деп есептейді. Сондықтанда мемлекеттік қызметкерлер сол сенімді ақтаулары керек. Мемлекеттік қызмет атқару, бұл қоғам мен мемлекет тарапынан ерекше сенім білдіру болып табылады және мемлекеттік қызметшілердің қызметтік әдебіне жоғары талаптар қояды.

Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілерінің әдеп кодексі мемлекеттік қызметшілердің қызметтік әдебінің стандарттарын белгілейді және қоғамның мемлекеттік органдарға деген сенімін нығайтуға, мемлекеттік қызметте өзара қарым-қатынастың жоғары мәдениетін және парасаттылық атмосферасын қалыптастыруға, сондай-ақ мемлекеттік қызметшілердің әдепсіз мінез-құлық жағдайларының алдын алуға бағытталған. Кодекстің мәтіні мемлекеттік органдардың ғимараттарында көпшіліктің қарауына қолжетімді жерлерде орналастырылады. Осы Кодексте белгіленген қызметтік әдеп стандарттары барлық мемлекеттік қызметшілер үшін міндетті болып табылады.

Мемлекеттік қызметшілердің қызметтік әдебі мынадай қағидаттарға негізделеді, олар адал ниеттілік – қоғам игілігі үшін мемлекетке кәсіби және жауапты қызмет ету, адалдық – өз міндеттеріне шынайы көзқарас, әділдік – жеке және заңды тұлғалардың, қоғамдық топтар мен ұйымдардың ықпалына қарамастан заңды шешім қабылдау және кез келген мән-жайлар бойынша біржақтылық пен субъективтілік себебінен адамдарды кемсітуге жол бермеу, ашықтық – жұртшылықпен жұмыс істеуге дайын екенін көрсету және өз іс-қимылының ашықтығын қамтамасыз ету, сыпайылық – азаматтар мен әріптестерге дұрыс және құрметпен қарау, клиентке бағдарлану – мемлекеттік қызметтерді тұтынушы ретінде халықтың сұраныстарына толықтай бағдарлай отырып, көрсетілетін мемлекеттік қызметтердің сапасын арттыру және жолданымдарды қарау кезінде төрешілдік көріністеріне және әуре-сарсаңға салуға жол бермеу жөнінде шаралар қабылдау.

Мемлекеттік қызметшілер қызметтен тыс уақытта жалпы қабылданған моральдық-әдептілік нормаларын ұстануға, қоғамға жат мінез-құлық, оның ішінде қоғамдық орындарда адамның қадір-қасиетін және қоғамдағы адамгершілікке нұқсан келтіретін масаң күйде болу жағдайларына жол бермеуге, қарапайым болуға, тиісті көрсетілетін қызметтерді алу кезінде өзінің лауазымдық жағдайын баса көрсетпеуге және пайдаланбауға, өз тарапынан қоғамдағы адамгершілікке, тәртіпке және қауіпсіздікке қол сұғушылыққа әкелетін заңнама талаптарын бұзуға және басқа азаматтарды құқыққа қарсы, қоғамға жат әрекеттерді жасауға тартуға жол бермеуге тиіс. Мемлекеттік қызметші жан-жақты дамыған тұлға болуы, үнемі салауатты өмір салтын ұстануы және отбасылық құндылықтарды насихаттауы тиіс.

Мемлекеттік қызметкер қоғамдық орындарда масаң күйде болу, адамның қадір-қасиетін қорлау, заңнаманы бұзу, айналасындағылардың тәртібі мен қауіпсіздігіне қол сұғу сияқты азғындық мінез-құлық жағдайларына жол бермеуі керек. Жұмыстан тыс уақытта олар өз іс-әрекеттері мен мінез-құлықтары үшін жауапты болады, ал кез келген жағдайда этикалық қағидаттарды сақтау қоғамның мемлекеттік қызметке деген жоғары сенімінің негізі болып табылатынын естен шығармауы керек.

Мемлекеттік қызмет қашанда мінсіз болуы тиіс. Себебі, елдің бүгіні мен ертеңі осы салаға байланысты. Бір сөзбен айтқанда, қазіргі таңда мемлекеттік қызмет билік пен бұқараның арасын жалғайтын алтын көпірге айналды. Даму кезеңімізде мемлекеттік қызметті жетілдіруге бағытталған реформалар жүргізіліп, уақыттың көші жылжыған сайын мемлекеттік қызметшілерге қойылатын талаптарда барынша күшейтіліп келеді. Нәтижесінде бұл мемлекеттік қызметтің сапасының артуына мүмкіндік береді. Жалпы біз мемлекеттік қызметтің маңыздылығы мен жауапкершілігін терең сезінуіміз керек. Мемлекетке адал қызмет ету бұл үлкен абырой екендігін жеткізгім келеді.

«Ұлтқа қызмет ету – мінезден» деп ұлыларымыз айтқандай, ел мүддесінің үдесінен шығуды алдымызға миссия ретінде қоя алсақ, әркім өзі қызмет етіп жүрген салада үздік, білікті маман болса, елдің де келешегі кемел болмақ. Сайып келгенде мемлекет басшысы айтқандай, кәсіби және тиімді мемлекеттік аппарат құру жолында әрбіріміз өз үлесімізді қосуымыз керек.

Әбілсейіт ТҮЛКИЕВ,
Жетісу облысы бойынша
Соттар әкімшісі басшысының
орынбасары.

РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ

БІЛІМДІ ҰРПАҚ – ҰЛТ БОЛАШАҒЫ

Мемлекетіміздің жарқын болашағы білімді де білгір жастардың қолында. Қай заманда болмасын қоғамның қозғаушы күші – жастар.

Жастар еліміздің өркендеуіне өз үлесін қосып, жарқын болашаққа ат салысады. «Ел боламын десең, бесігіңді түзе» дегендей, еңсесін енді ғана көтеріп келетін еліміз үшін дарынды, білімді, жігерлі ұрпақтардың орны бөлек қой. Заманның заңғар тұлғаларының бірі Мыржақып Дулатов: «Алыстан алаш десе аттанамын, қазақты қазақ десе мақтанамын», – деп қазақ жастарының патриоттық сезімін оятып кеткен. Осындай жанға рух беретін сөздерді өскелен ұрпағына тастап кеткен Алаш зиялыларымен қазақ халқы әрқашанда мақтанады. Қазақ жастары, өзі алтынан да қымбат уақытың текке жұмсамай, жақсы жаққа, білімге, ізденіске қолдануы керек. Өз өзімізді дамытуымыз қажет. Әлемді өзгерту алдымен өзіңді өзгертуден басталады.

Президентіміз ел басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың Қазақстан халқына жолдаған жолдауларының бірінде жастардың білім алуы үшін 5 жаңа жоғарғы оқу орны салынатынын тілге тиек етті. Демек, қазақ жастары шет асып білім іздегеннен гөрі өз елімізде сапалы білім алуына жағдай жасалынады. Бұның бәрі жас ұрпақ үшін жасалынуда.

Рустем ИДРИСОВ,
Алмалы орта мектебінің
тарих пәнінің мұғалімі.
САРҚАН АУДАНЫ

ӨЗЕКТІ МӘСЕЛЕ

СОҢҒЫ КЕЗДЕРІ ЕЛІМІЗДЕ ЖАСӨСПІРІМДЕР АРАСЫНДАҒЫ СУИЦИД ДЕРТІ ДЕНДЕП БАРАДЫ. ТІПТІ ЕЛІМІЗ ЖАСӨСПІРІМДЕР СУИЦИДІ ЖӨНІНЕН ТМД ЕЛДЕРІ АРАСЫНДА АЛДЫҢҒЫ ОРЫНҒА ШЫҚҚАН. ОСЫ ОРАЙДА «ҚОС ҚАНАТ ЖЕТІСУ» ҚОҒАМДЫҚ БІРЛЕСТІГІ «ЖАСӨСПІРІМДЕР МЕН ЖАСТАР АРАСЫНДАҒЫ СУИЦИДТІҢ АЛДЫН АЛУ» ТАҚЫРЫБЫ БОЙЫНША АЛМАТЫ ҚАЛАСЫНЫҢ «РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ПСИХИКАЛЫҚ ДЕНСАУЛЫҚ ҒЫЛЫМИ ПРАКТИКАЛЫҚ ОРТАЛЫҒЫНЫҢ ЖЕТЕКШІСІМЕН ОСЫ ТАҚЫРЫПТА СӨЗ ҚОЗҒАДЫ.

СУИЦИД *СОҢҒЫ ЖОЛ ЕМЕС*

Айгүлім Абдурасулқызының айтуынша, суицид жасайтын адамдарды арнайы топқа бөліп қарастырады. Суицид жасауға бейімді болған топтарда жасөспірімдер бірінші орында тұрады. Алайда бұл оны тек қана жасөспірімдер жасайды деген сөз емес. Қазақстан Республикасының құқықтық статистика және арнайы есепке алу жөніндегі комитетінің деректері бойынша 2012 жылы және 2021-2022 жылдары 35-44 жас аралығындағылар арасында суицид көбірек орын алған. 2012 жылғы деректерге сәйкес Қазақстанның суицид көрсеткіштері ең жоғарғы елдер қатарында болса, жасөспірімдер арасында суицидтан болатын өлім көрсеткіштері Шығыс Европа, орталық Европа және ТМД елдерінің арасында ең жоғарғы орындардың ондығына енген. Ал қазіргі кездегі ресми деректерге сүйенсек, кәмелетке толмаған балалар арасындағы суицид саны 2012 жылмен салыстырғанда 2011-2021 жылдар арасында 174 жағдайға дейін төмендеген.

Қазіргі таңда әлеуметтік желілер бойынша жастардың өлім-жітім жағдайлары көбірек шығарылады, бірақ, жастар мен жасөспірімдер арасындағы суицид жағдайы 35 - 44 жас аралығындағы адамдарға қарағанда неғұрлым аз. Маман суицид факторларын тек қана жасөспірімдерге ғана байланысты емес, барлық суицид жасайтын адамдарға тәуелді белгілер барын атап етті.

– Оларды біз анықтап көре аламыз, қасында жүрген адамдар анықтай алады. Мысалы адамның өзіне-өзі қол жұмсау мінез-құлқына әсер ететін факторлар оның жасына қарамастан био, психо, әлеуметтік модель тұрғысынан қаралады. Яғни, бұл биологиялық, психологиялық және әлеуметтік факторлардың өзара әрекеттесуі ретінде қарастырылады. Тек қана бір ғана фактордың нәтижесінен суицид шықпайды, осы үш фактор қосарланып келген кезде ғана суицид жүзеге асады. Оны көпірек таратып болсақ, онда арандатушы немесе итеруші қауіп факторлары бар. Оларға нелер жатады: генетикалық және биологиялық қауіп факторлары. Отбасында өзіне-өзі қол салу оқиғалары және психикалық денсаулықтағы ахуалдары бар немесе суицидтік отбасылық тарихы, отбасында психикалық бұзылыстар немесе сол тұлғаның өзінде психикалық бұзылыстар болуы мүмкін, – дейді Айгүлім Абдурасулқызы.

Отбасында немесе жеке басында ішімдік не есірткі қолдану немесе оларды асыра қолдану жағдайлары бұл деген тұлғаның мінез-құлық өзгерістері импульсивтік және агрессивтік мінез-құлықтың бақылануы. Адамның ашушаңдылыққа бейімділігі немесе балалық кезінде келтірілген зақым болуы мүмкін. Осы факторлардың бәрі суицидке арандатуы немесе суицидқа итермелеуі мүмкін. Бұның нәтижесінде суицидті ойлау пайда болады. Ал, суицидтік ойлау сезімі көп адамдар да болады, бірақ ол әрекетке алып келмеуі де мүмкін. Суицид туралы ойлау жоспарға алып келеді. Ал жоспар болған кезде адам қандай жолдармен, әдістермен, қай жерде, қай уақытта, қандай құралдарды қолданатынын жоспарлайды.

Суицидті жасайтын адамдарда тағы да күшейтуші факторлар болады. Ол фактор адамның өзі. Яғни, суицид жасауға әрекет етуге тұлғаның соған қарай әрекет етуін тудыратын факторлар. Оған стресс жатады. Атап айтқанда ол стресстен гөрі дисстресске келеді. Себебі стресстің пайдалы жағдайлары да болады, ал дисстресс дегеніміз бұл өмірінде болып жатқан жағдайлардың оның психикалық мінез-құлықтық және көңіл-күйінің өзгеруіне алып келетін жағдайларының қосымша келуі. Одан басқа да физикалық ауруларының пайда болуы. Мысалы: мүгедектікке алып келетін аурулар, жазылмайтын аурулардың пайда болуы да бірінші факторларды күшейтуге алып келеді. Одан басқа уайым-қайғы, мұңаю, зарығу деген психикалық өзгерістер эмоционалдық бұзылыстар көптеген адамдар үшін өкінішті кезең деп қабылдайды.

Қазіргі таңда суицид жасау құралдарының қолжетімділігі үлкен мәселе болып тұр. Себебі адам қатты қиналып, ой санасы тарылып тұрған кезде сол құралдарды қолданудан басқаны ойламайды. Сол себепті де бізде қорғаушы факторлар бар. Бұл факторлар суицид әрекетін тоқтатуға себеп бола алады. Оларға орнықтылық, мәселені шеше білу дағдылары, өзіне деген сенімділік керек. Сонымен қатар өзін-өзі дұрыс бағалау да өте маңызды.

«ҚОС ҚАНАТ ЖЕТІСУ»

Алатау
Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ӨНЕР

СӘНІ МЕН САЛТАНАТЫ ЖАРАСҚАН КҮН

ТАЛДЫҚОРҒАНДА БЕЛГІЛІ АЙТЫСКЕР АҚЫН АЙТАҚЫН БҰЛҒАҚОВТЫҢ МЕРЕЙТОЙЫНА ОРАЙ «АЙТЫСТЫҢ АЙТАҚЫНЫ» АТТЫ ХАЛЫҚАРАЛЫҚ АҚЫНДАР АЙТЫСЫ ӨТТІ. ОҒАН ЕЛІМІЗГЕ ТАНЫМАЛ АЙТЫСКЕРЛЕР СОНЫМЕН ҚАТАР КӨРШІ ҚЫРҒЫЗ ЕЛІНЕН ДЕ АҚЫНДАР КЕЛДІ.

От ауызды, орақ тілді сөз сүлейлері жергілікті халықтың жырға деген шөлін қандырып қана қойған жоқ, сондай-ақ, рухани кеш те сыйлады. Айтыс көруге келген көрермен үшін Б.Римова атындағы драма театрдың есігі айқара ашық болды. Айтыссүйер қауымның көп болғандығы сонша, сәні мен салтанаты жарасқан залда ине шаншар орын болмады.

Салтанатты шараның ашылуына облыс әкімі Бейбіт Исабаев қатысып, жиналған көпшілікке жылы лебізін білдірді.

– *Айтақын Бұлғақов сөз майданына өзіндік мақамымен, ерекше дәстүрімен келді. Жарты ғасырға жуық өмірін айтыс аламанына арнады. Сан бәйгеде еркін көсіліп, ел мен жердің мәртебесін, мұң-мұқтажын жырға қосып, ақиқатты ту етті. Ол әлі күнге сол болмысынан айнығанжоқ. Арқалы ақынның қуанышына ортақтасып, Жетісу жеріне елімізге танымал айтыскерлер келіп отыр. Сондай-ақ көрші мемлекет Қырғыз елінің де жампоз ақындары бүгін ортамызда. Бұл қазақ халқына, айтыс өнеріне, Айтақын Мұхамедиұлына көрсетілген лайықты құрмет деп білеміз. Ортамызда отырған арқалы ақынға жазарыңыз бен айтарыңыз сарқылмасын, бүгінгі мерейлі тойыңыз құтты болсын дейміз. Жыр додасына қатысатын барлық ақындарға сәттілік тілеймін!* – деген облыс басшысы ақынның иығына шапан жауып, құрмет көрсетті.

Сахнада ақынның «Нұрлы Кәусар» атты кітабының тұсауы кесілді. Жыр жинағының тұсауын қос қаламгер Нұртөре Жүсіп пен Жанарбек Әшімжан қиып, оқырманға жол тартты.

Сонымен қатар Жетісу филармониясының әнші-бишілері мен өнер мектебінің жеткіншектері ағаның өмірін әдемі әнмен әрлеп, биден шашу шашты. Еліміздің танымал эстрада жұлдыздары Әбдіжаппар Әлқожа мен Төреғали Төреәлі келіп, қалың жұртшылық үшін өз өнерлерін паш етті.

Киелі сахнада 40 жылдан астам уақыт өнер көрсетіп жүрген ақын талай жасты айтыс аламанының бәйгесіне қосып, шәкірт тәрбиелеумен келе жатқан жан. Қазір ұлы Жандарбек Бұлғақов айтыста топ жарып жүрсе, енді 7 жастағы немересі Нұрлы да аламанға қосылды. Жандарбек ұстаған домбыраны атасы немересінің қолына қалың көпшіліктің қошеметімен табыс етті. Немересі Нұрлы «көкем мен атамның жолын жалғаймын» деп жыр арнап, атасының қолынан домбыра мен ақ батасын алып, көрерменнің ыстық ықыласына бөленді. Туған жері жазиралы Жаркент өңірінің ел-жұрты азаматына темір тұлпар мінгізіп, абыройын асқақтатты.

Мерейтойлық шараға Бекарыс Шойбеков, Кәрима Оралова, Балғынбек Имашев, Айнұр Тұрсынбаева, Мақсат Ақанов, Мұрадым Мирланов, Сырым Әуезхан, Жалғас Мақсұтов, сол сияқты Қырғыз елінен Мамбеттокто Мамбеторозо мен Изат Айдарқұлова келді.

Сөз сайысына өнер тарландары, аға буын Қошан Мұстафаұлы, Әбілқайыр Сыздықов, Күмісай Сәрсенбаева, Серік Қалиев қазылық етті.

Жарасымды әзіл, ел мен жер жайы, қазақ пен қырғыз бауырластығы және басқа да тұщымды тақырыптарды толғаған ақындар аламан айтыс жасап, жыр көрігін қыздырды.

Осы айтыста бас жүлдені қырғыздың ақыны Мамбеттокто Мамбеторозо қанжығалап, 1,5 млн. теңгеге ие болды. Бірінші орын Сырым Әуесханға беріліп, 1 млн. теңгенің сертификатын алды. Бекарыс Шойбеков пен Айнұр Тұрсынбаева екінші орынды иеленіп, олардың әрқайсысына 750 мың теңгенің сертификаты тапсырылды. Үшінші орын алған Изат Айдарқұлова мен Мақсат Ақановқа 500 мың теңгенің ақшалай сыйлығы ұсынылды.

Арайлым БЕЙСЕНҒАЛИҚЫЗЫ

ЖЫР ДӘПТЕРІНЕН

ЖАҢА ЖЫЛ – АРМАН ТАҢДАРЫМ

Жаңа жыл – әсем әуенім,
Жаңа жыл – ғажап әлемім.
Сезімнің күйін толқытқан,
Шалқыған ән, жыр өлеңім.

Ақ қарым шашқан шашуым,
Береке, ырыс, асылым.
Арынды өзен, суларым,
Мөлдір мұз жапқан тасуын.

Қылау, шық ұшқан жылтылдап,
Аяғың бассаң сықырлап.
Ерекше тылсым дыбысы,
Жүресің оймен сыр тыңдап.

Ақ қылау қалқып ұшады,
Аймалап бетті құшады.
Жүздері нәзік арулар,
Қолдарын үрлеп қысады.

Кең дала, орман нуларым,
Ақшақар ләззат жырларым.
Бүгінгі нұрлы берекем,
Ертеңгі еңбек қырларым.

Игілік табыс ойларым,
Елдігім жарқын жолдарым.
Жетістік жаңа, құт қадам,
Дамуым шырқау таңдарым.

Жаңа жыл – арман алауым,
Қуаныш, шаттық жанарым.
Тілегім елге бақыт күн,
Тілеуім – бейбіт заманым.

Серікбай ТҰРЛАН
Еңбек ардагері.

Алатау
Кабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

СПОРТ

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ГРОССМЕЙСТЕР ПРОВЕЛА МАСТЕР-КЛАСС

ПО СООБЩЕНИЮ ПРЕСС-СЛУЖБЫ РЕГИОНАЛЬНОЙ ПАЛАТЫ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ ГОРОДА АЛМАТЫ, МЕЖДУНАРОДНЫЙ ГРОССМЕЙСТЕР ПРОВЕЛА МАСТЕР-КЛАСС ДЛЯ ДЕЛОВЫХ ЖЕНЩИН АЛМАТЫ. 27 ДЕКАБРЯ В РАМКАХ ЧЕМПИОНАТА МИРА ПО ШАХМАТАМ БЫЛА ОРГАНИЗОВАНА ВСТРЕЧА ПРЕДПРИНИМАТЕЛЕЙ С МЕЖДУНАРОДНЫМ ГРОССМЕЙСТЕРОМ, ИСПОЛНИТЕЛЬНЫМ ДИРЕКТОРОМ, ЗАМЕСТИТЕЛЕМ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ПРАВЛЕНИЯ ФИДЕ ДАНОЙ РЕЙЗНИЕЦЕ-ОЗОЛА. МЕРОПРИЯТИЕ БЫЛО ОРГАНИЗОВАНО ПРИ ПОДДЕРЖКИ КАЗАХСТАНСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ ШАХМАТ И СОВЕТА ДЕЛОВЫХ ЖЕНЩИН Г. АЛМАТЫ.

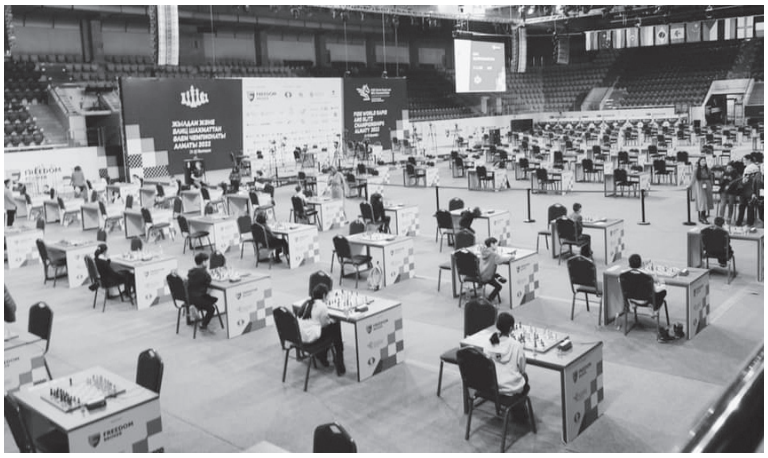

2022 год объявлен FIDE Годом женщины в шахматах. Этот шаг окажет большую поддержку для большего участия женщин в данном виде спорта. Дана была депутатом Сейма Латвии, министром экономики и развития, министром финансов Латвии. Владеет пятью иностранными языками – английским, русским, французским, испанским и немецким.

«В шахматах есть своя богиня – Каисса, если не отдать ей всего себя, то результата не будет. Но, шахматы в моей жизни играли очень и очень важную большую роль, начиная с имиджа, потому что я всегда работала в таких в мужских сферах, как технология и политика. Когда я говорила, что я шахматный гроссмейстер, сразу уважение както появлялось. Если шахматистка, то должна быть умная. Это в жизни тоже вам пригодится, девушки» – улыбаясь, обратилась Дана к предпринимательницам в зале.

Спикер рассказала, что начала заниматься шахматами с 8 лет. Тренировалась 6 дней в неделю, по 4-5 часов каждый день. «Это игра способствует развитию лидерства. Мне очень нравилось заниматься. Всегда важно выбирать сферу деятельности, которая вам очень-очень нравиться. Тогда не будет сложно, и вы не будете считать часы. С таким усердием я дважды становилась чемпионкой Европы, второй в мире, четырехкратная чемпионкой Латвии. Это был успех, который позволял ощутить, как это - быть победителем», – рассказала она.

Спикер отметила, что эти качества очень помогают и в бизнесе. Женщинам приходится больше работать, больше вкладывать времени дела, чтобы их уважали, ценили, и принимали как равных.

«И здесь женщинам очень важно на пути постоянной борьбы не потерять себя. Ведь жизнь, как в шахматах – хода назад нет. То есть нужно собраться и уже играть с той позиции, которая дана. Но когда ты даешь себе отдохнуть, когда ты держишь в балансе жизнь частную, рабочую, оказывается ты лучше работаешь», – резюмировала Дана.

Дана также провела во дворце спорта имени Балуана Шолака Дана сеанс одновременной игры для школьников. С международным гроссмейстером одновременно сыграли партии более 20 юных шахматистов.

Ш. ХАМИТОВ.

ПЕНСИЯ

Для пенсионеров старшего и сегодняшнего поколений в ближайшие 5 пять лет будет увеличена базовая пенсия. Об этом сообщила министр труда и социальной защиты населения РК Тамара Дуйсенова на заседании Правительства, передает корреспондент МИА «Казинформ».

БАЗОВУЮ ПЕНСИЮ УВЕЛИЧАТ В КАЗАХСТАНЕ

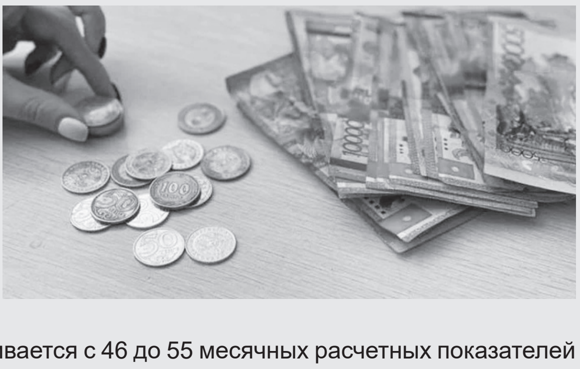

Говоря об изменениях в системе пенсионного обеспечения, предусмотренных в проекте Соцкодекса, Тамара Дуйсенова сообщила, что для пенсионеров старшего и сегодняшнего поколения в ближайшие 5 лет будет увеличена базовая пенсия. Также размер максимального дохода, используемого для расчета размера трудовой пенсии, увеличивается с 46 до 55 месячных расчетных показателей или до 70% от средней заработной платы. Для будущих пенсионеров, формирующих пенсию за счет собственных накоплений, с 1 января 2024 года будут введены дополнительные пенсионные взносы работодателей.

Кроме того, вносятся изменения по расширению прав вкладчиков по управлению своими активами. Так, установленный порог достаточности будет использован исключительно при изъятии вкладчиками пенсионных накоплений на лечение и приобретение жилья.

«Не более 50% пенсионных накоплений, оставшихся после изъятий, или от всей наколенной суммы, вкладчики могут передать в частное управление путем выбора компании по управлению активами. При этом необходимо отметить, что государственная гарантия сохранности пенсионных накоплений будет распространяться только на ту часть накоплений, которой управляет Национальный банк», — пояснила Тамара Дуйсенова.

СИТУАЦИЯ

ЗАПУСТИЛ ФЕЙЕРВЕРК С КРЫШИ ПОСТА ПОЛИЦИИ

ПАРНЯ, ЗАПУСТИВШЕГО ФЕЙЕРВЕРК С КРЫШИ ПОСТА ПОЛИЦИИ, ЗАДЕРЖАЛИ В АЛМАТЫ, ПЕРЕДАЕТ ИА «NEWTIMES.KZ» СО ССЫЛКОЙ НА POLISIA.KZ.

Молодой человек, решив привлечь внимание к себе и личной страничке, забрался с тыльной стороны на крышу стационарного полицейского поста в Алматы и запустил оттуда феерверк, после чего скрылся.

Через некоторое время его задержали.

«Вайнер, возможно, не ожидал, что такой хайп будет оценен судебным органом на 10 суток административного ареста. Полиция предупреждает — все подобные противозаконные действия не зависимо от мотивов будут жестко пресекаться. Действия 21-летнего любителя шума в медиа и соцсетях квалифицированы Управлением полиции Жетысуского района по статье “Мелкое хулиганство” и по статье “Применение пиротехнических изделий в населенных пунктах”, - сообщили в полиции.

Решением специализированного межрайонного административного суда по городу Алматы он признан виновным в совершении указанных правонарушений и подвергнут административному аресту сроком на 10 суток.

Алатау
Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

МАРАПАТ

СПОРТ САЛАСЫНЫҢ ҮЗДІКТЕРІ АНЫҚТАЛДЫ

Биыл Жетісу облысының спортшылары үшін сәтті жыл болды. Өңір азаматтары түрлі деңгейдегі жарыстарға қатысып, 2280 -нен аса медаль жеңіп алды, оның 778-і алтын. Жерлестеріміздің жетістіктері аймақтық спортшылардың бас қосқан қорытынды жиынында айтылды.

Мерекелік отырыста үздік өнерімен көзге түскен атлеттер мен олардың жаттықтырушыларына құрмет көрсетіліп, бағалы сыйлықтар табыс етілді.

Аймақ атлеттері биыл жақсы нәтиже көрсетіп отыр. Жетісу жеке облыс болғалы алты ай ішінде жерлестеріміздің 17-сі халықаралық дәрежедегі, 87-сі спорт шебері атанды.

Шараны салтанатты түрде ашқан облыс әкімінің орынбасары Рустам Али Жетісудың мақтанышына айналған, ел мерейін үстем етіп жүрген спортшыларға алғысын білдірді. Спорт саласына еңбегі сіңген азаматтарды төсбелгілермен және Алғыс хаттармен марапаттады.

Мәдениет және спорт министрлігінің «Құрметті спорт қызметкері» төсбелгісін грек-рим күресінен елімізге еңбегін сіңірген жаттықтырушы, «Даулет-Жаркент» кәсіпқой спорт клубының директоры Агимов Құдайберген Құрманғалиұлы иеленді. Жетісу облысының «Спорт саласының үздігі» төсбелгісін «Намыс» спортты дамыту дирекциясының директоры Сүйеніш Ермек Сүйенішұлы және футболдан облыстық мамандандырылған балалар мен жасөспірімдер спорт мектебінің директоры Абдрахманов Қайрат Меліұлы алды. Ал, облыс әкімінің Құрмет грамотасымен Текелі қаласының олимпиадалық резервтегі мамандандырылған балалар мен жасөспірімдер мектебінің директоры Тұрсынбаев Мұхит Тұрсынбайұлы және «Өркен» балалар мен жасөспірімдер спорт мектебінің директоры Мамыров Ұлан Әділжанұлы марапатталды.

Сондай-ақ Жетісу облысының «Үздік спорт қызметкері» төсбелгісі мүгедектерге арналған облыстық мамандандырылған спорт мектебінің директоры Бақтыбаев Ерлан Шәкіртұлына берілді. Жетісу облысының «Құрметті спорт ардагері» атағымен жеңіл атлетикадан халықаралық дәрежедегі спорт шебері, спорт ардагері – Биебай Тлемисов иеленді.

Сонымен қатар Әлем және Азия чемпионаттарында көк туымызды асқақтатқан жеңімпаздар мен жүлдегерлер 1 миллион, 300 мың, 200 мың теңге көлемінде ақшалай сертификаттармен марапатталды.

СУ СПОРТЫ

ЖҮЗУДЕН ЖАРЫС ӨТТІ

ТАЛДЫҚОРҒАН ОРТАЛЫҚ БАССЕЙНІНДЕ БАЛАЛАР МЕН ЖАСӨСПІРІМДЕР АРАСЫНДА ЖҮЗУДЕН ЖАРЫС ӨТТІ. ШАРА ЕЛІМІЗДІҢ ТӘУЕЛСІЗДІГІ МЕН ЖАҢА ЖЫЛ МЕРЕКЕСІНЕ АРНАЛЫП ӨТКІЗІЛДІ.

Турнир облыстық су спорты мектебінің оқушыларын қамтыды. Оған 300-ге жуық адам қатысып, бақ сынады.

Жас ерекшелігі бойынша 4 топқа бөлінген қатысушылар 50 метр қашықтықта еркін жүзу әдісінен кім мықтыны анықтады.

Өрендер үшін бұл бәсекенің маңызы зор. Өйткені мұнда спортшылар өзара сайысқа түсіп қана қоймай, тест сынақтарында тапсырды. Одан сәтті өткен қатысушы су спорты мектебінде жаттығуын жалғастыратыны белгілі болды.

«Үш ай мен алты ай арасында біздің мектепке түсіп, жаттығып жатқан оқушылардың ішінен тәжірибе жинағандарды тексеру мақсатында осы жарысты ұйымдастырдық. Оны тексеру мақсатында жаттықтырушылар мен құтқарушылар толығымен жұмыс жасап жатыр. Егер балалар өздеріне берілген 50 метр қашықтықты аяқтай алмаса, біздің жаттықтырушылар судан өздері алып шығады», – дейді Талдықорған Орталық бассейнінің директорының орынбасары Әлібек Бектұров.

ҮСТЕЛ ТЕННИСІ

ЖАҢА ФЕДЕРАЦИЯ ҚҰРЫЛДЫ

Әлемде кең тараған спорттың бір түрі – үстел теннисі. Шапшаңдық пен ептілікті қажет ететін спорт елімізде 1993 жылы құрылды. Өңір спортын дамыту мақсатында үстел теннисі Федерациясы құрылды.

Оны құрудағы мақсат – олимпиадалық спорттың осы түрін дамыту, оны насихаттау, дарынды және болашағынан үміт күттіретін спортшыларды анықтау. Нәтиже көрсеткендеріне балалар мен жасөспірімдердің мамандандырылған олимпиадалық резерв спорт мектебінде жаттығуларына мүмкіндік бар. Осылайша облыстың, республикамыздың құрамасы үшін теннисшілер даярланады.

Жалпы білім беретін мектептерде үстел теннисінен сыныптан тыс жұмыстарды ұйымдастыруға көмек көрсетілмек. Сондай-ақ азаматтардың бос уақытын бұқаралық спортпен шұғылдануға бағыттауына жағдай жасау, яғни, мектептерде, жоғары оқу орындарында, кәсіпорындарында аталған спорт бойынша іс-шаралар мен жарыстар ұйымдастыру, шеберлік сағаттарын өткізу алдағы уақытта өз жалғасын таппақ.

«АЛАТАУ-АҚПАРАТ»

ШАХМАТ

ӘЛЕМ ЧЕМПИОНАТЫ БАСТАЛДЫ

АЛМАТЫДА БАЛУАН ШОЛАҚ АТЫНДАҒЫ СПОРТ ЖӘНЕ МӘДЕНИЕТ САРАЙЫНДА РАПИД ПЕН БЛИЦТЕН ЕРЛЕР МЕН ӘЙЕЛДЕР АРАСЫНДА ШАХМАТТАН ӘЛЕМ ЧЕМПИОНАТЫНЫҢ РЕСМИ АШЫЛУЫ ӨТТІ, ДЕП ХАБАРЛАЙДЫ EGEMEN.KZ.

Ашылу салтанатында Мәдениет және спорт министрі Дәурен Абаев, Алматы әкімі Ерболат Досаев, халықаралық шахмат федерациясының президенті Аркадий Дворкович құттықтау сөз сөйледі.

Рәсім барысында Дәурен Абаев Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың құттықтауын оқыды.

«Мұндай беделді жарыстар біздің елімізде шахматты насихаттауға күшті серпін беретіні сөзсіз. Бүгінде қазақстандық шахматшылар балалар мен ересектер арасындағы Әлем және Азия чемпионаттарында жоғары нәтижелерге қол жеткізуде. Олардың жетістіктері өскелең ұрпақты зияткерлік спортпен айналысуға, үлкен мақсаттар қоюға және оларға қол жеткізуге шабыттандырады. Біз Қазақстанда шахматтың дәйекті дамуын жалғастырамыз және Халықаралық шахмат федерациясымен жемісті ынтымақтастыққа дайынбыз. Бұл біздің адами әлеуетті нығайту және зияткерлік ұлтты қалыптастыру жөніндегі стратегиялық міндетімізге толық сәйкес келеді», – делінген Президенттің құттықтау хатында.

Мәдениет және спорт министрі серіктестер мен қала әкімдігіне әлем чемпионатын қолдағаны үшін алғыс білдірді.

«Бұл турнирдің әсері зор болатынына сенімдімін. Бүкіл ел бойынша мыңдаған балалар турнирді бақылап, шахмат ойнайды. Болашақта бұл жас дарындар чемпион атанатынына сенімдімін», – деді Дәурен Абаев.

Алматы әкімі Алматыда Әлем чемпионатын өткізу қала үшін үлкен мәртебе екенін айтты. Ол барлық қатысушыларға жеңіс пен сәттілік тіледі.

Биыл біріншілік үшін күресте әлемнің 50 елінен 290 шахматшы күреседі. Ашық турнирлерге 176 ойыншы қатысады.

Әйелдер турнирінде 100-ден астам спортшы бақ сынайды. Қазақстан намысын әлемге әйгілі шахматшылар Жансая Әбдімәлік пен Бибісара Асаубаева қорғайды.

Чемпионат 26-28 желтоқсан аралығында рапид ойындарымен басталады, ал блиц ойындары 29-30 желтоқсан аралығында өтеді. Сол күні жеңімпаздарды марапаттау және чемпионатты жабу рәсімі өтеді.

Айта кетсек, 2022 жыл ФИДЕ шахматтағы әйелдер жылы деп жарияланды.

Жарыс күндері төрешілер корпусына арналған ФИДЕ семинарлары, балалар мен барлық әуесқой әуесқойларға арналған бір мезгілде ойын сеанстары мен блицтер, IT-секторлардағы бағдарламашылар үшін жеке турнир өтеді.

Турнирдің ұйымдастырушылары – ФИДЕ және Қазақстан шахмат федерациясы. Чемпионат Алматы қаласы әкімдігінің және Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінің қолдауымен өткізіледі.

egemen.kz сайтынан алынды

Алатау
Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел. : 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail. ru, www. alatau. kz@mail. ru

ПАЙДАЛЫ КЕҢЕС

Жаңа жылдық дастарханды мандаринсіз елестету қиын. Мандарин өте дәмді және пайдалы жеміс. Ол С, В1 және В2 дәрумендеріне, бета-каротин, жасұнық және антиоксиданттарға бай.

Бұл тәтті жемісті балаларда жақсы көреді. Мандаринды жеп бастаған адамның өзін-өзі тоқтатуы қиын. Бірақ басқа да цитрусты жемістер секілді мандариндер де – күшті аллерген. Терапевт Тимур Асанов news.ru сайтына денсаулыққа зиян болмас үшін күніне неше мандарин жеу керегін айтты.

КҮНІНЕ НЕШЕ МАНДАРИН ЖЕГЕН ДҰРЫС

«Қауіпсіз норма — күніне бес-алты мандарин. Оларды бірден бәрін емес, күні бойына бөліп жеген дұрыс», – деп ескертті дәрігер.

Дәрігердің айтуынша, жеміс тәтті болған сайын оның құрамындағы қант көп, ал гликемиялық индексі жоғары болады. Сондықтан порциясы аз болуы керек. Глюкоза инсулин өндепуін ынталандырады. Егер бірден көп мандарин жесеңіз, өңделген инсулин майдың бөлінуін бұзып, адам салмақ қосады.

Цитрусты жемістер тәбетті ашады. Сондықтан артық тамақтанбас үшін оны кешкі ас алдында жемеген жөн. Жалпы жемістерді қандай да бір тамақпен бірге жемей, өздерін жеке тіскебасар ретінде қолданған дұрыс.

«Мандаринді десерт ретінде жеуді ұсынбаймын, себебі олар асқазан-ішек жолында ашу процесін іске қосады және ішті кептіреді», – деді дәрігер.

Дәрігердің айтуынша, қышқыл жемістерден асқорыту аурулары бар адамдар бас тартуы тиіс.

Дәрігер цитрусты жемістер аллергия беретіндіктен, оны бала рационына қосуға асықпауға шақырды.

«Педиатрлар мандаринді 1 жасқа толмаған балаларға беруді ұсынбайды», – деді Тимур Асанов.

massaget.kz сайтынан алынды.

БІЛЕ ЖҮРІҢІЗ

ҚОЯН ЖЫЛЫ ҚАНДАЙ ӨЗГЕРІС БОЛАДЫ

2023 жыл – қоян жылы. Қоян жылы 12 циклды қытай жұлдызнамасындағы 4-орынды алады және шығыс күнтізбесіндегі ең бақыттысы санаилады.

Қоян жылы үй мәселесінде сәттілік әкеледі. Сондай-ақ бұл жыл саяхаттауға қолайлы болмақ,

Ал келер жылдан бастап елімізде аудандар мен облыстық маңызы бар қалалар әкімдерінің сайлауы пилоттық режимде өтеді.

Алдағы жылы жастарға 2,5%-дық жеңілдетілген несие беру басталмақ. Жеңілдетілген несие мөлшері – 5 млн теңгеге дейін болады.

2023 жылы жаңадан келген қатардағы өрт сөндірушілер мен құтқарушылардың жалақысын 70%-ға дейін арттыру көзделіп отыр.

Мектептер, колледждер мен балабақша педагогтарының жалақысы 25%-ға өседі.

Келесі оқу жылынан бастап 5-8 және 10-сынып оқушылары да қазақ тілінен емтихан тапсырады.

Бала күтімі бойынша төлем мерзімі бір жылдан бір жарым жылға дейін ұлғайтылады.

2023 жылдан бастап, «Алтын алқамен» марапатталғандарға немесе бұрын «Батыр ана» атағын алғандарға, I және II дәрежелі «Ана даңқы» орденi табысталғандарға берілетін жәрдемақы мөлшері 6,4 АЕК-тен 7,4 АЕК-ке дейін ұлғаяды.

Зейнетақы төлемдерінің көлемі 2023 жылдың 1 қаңтарынан бастап 10,5%-ға өседі. Бұл ретте ең төменгі зейнетақы мөлшері 53 076 теңгені құрайды.

2023 жылғы 1 қаңтардан бастап ең төменгі жалақы мөлшері 70 000 теңге, мемлекеттік базалық зейнетақы төлемінің ең төменгі мөлшері 24 341 теңге, айлық есептік көрсеткіш (АЕК) 3 450 теңге, ең төменгі күнкөріс деңгейі 40 567 теңгені құрамақ.

kaz.elorda.info сайтынан алынды.

ҚЫЗЫҚ ДЕРЕК

Жаңа жыл туралы не білеміз?

1. Үйге жаңажылдық шыршаны әкеліп, безендіру адамзат баласына 150 жыл бұрын бұйырған екен.

2. Жаңа жылды орыс патшалығы үш ғасыр бұрын 1 қыркүйек күні атап өткен. Тек I Петр келген соң, 1 қаңтарға ауыстыруға үкім шығарған.

3. Аустралия елінде жаңажылдық мерекелік дастархан үстіне құс етінен жасалған тағамдар қойылмайды.

4. АҚШ-та Ақ Үй алдында алғаш рет 1895 жылы шыршаға ілінген электрлі түрлі-түсті тізбек жанған.

5. Кеңес кезінде түсірілген «Тағдыр тәлкегі немесе жеңіл буыңызбен!» («Ирония судьбы, или с легким паром») киносы теледидарда 31 желтоқсан сайын 35 жыл көрсетіліп келе жатыр. 6. Жаңа жылда отшашуды не үшін пайдаланатынымызды білесіз бе? Бұл дәстүр Азияда

Жаңа жыл мерекесі қай кезден тойлана бастады? Шыршаны қашаннан бастап безендіру дәстүрге айналды? Жаңа жылда не үшін от шашу пайдаланылады? Жаңа жыл мерекесіне қатысты осындай сан мыңдаған сауал көпті қызықтыратыны рас. Сондықтан біз бүгін Жаңа жыл мерекесі жайындағы қызықты деректерге кезек береміз.

қалыптасқан. Фейерверктің шу мен оттарынан жамандық атаулы қашады деп есептеген.

7. Бразилияның астанасы Рио-де-Жанейро қаласында әлемдегі ең биік шырша орнатылған. Оның биіктігі – 76 метр.

8. Аяз Атаның немересі болған Ақшақар тек 20-ғасырдың 50-жылдарында ғана «дүниеге келген».

9. 1516 жылы Англияда Генрих VIII-нің үйінің есік алдына құрылған шырша алтыннан құйылған.

10. Жаңажылдық шыршаны безендіру ең алғаш Эльзас (сол кездерде Германия құрамында болған, қазір Франция елінде) қаласында басталу алған. Безендіру үшін түрлі-түсті қағаздардан раушан гүлдерін жасаған. Шырша бұтақтарына алма, печенье, шақпақ канттар мен жылтырақ әшекейлерді ілген.

11. Санта Клаустың бұғыларының есімдері: Дэшер, Дэнсер, Прэнсер, Виксен, Комет, Кюпид, Доннер, Блитцен.

12. Жаңажылдық шыршаны безендіруге арналған әйнек шырша шары (ойыншықтар) ең алғаш XVI ғасырда Тюринги қаласында жасалған. Осындай тағы басқа шырша ойыншықтары тек XIX ғасырда ғана жаппай өндіріле бастаған. Шыны ұсталары әйнек ойыншықтар жасаса, көмекшілері картон қағаздан қоңырау, жүрек, жануарлардың бейнелерін, шар, шырша бүршігін, жаңғақ сынды түрлі бейне қиып, ашық түстермен бояған.

13. 1843 жылы Лондонда алғаш ашық құттықтау хаты басылған.

tumba.kz сайтынан алынды.

СӨЗ ЖОҚ

Қала орталығы

Құрылтайшы "АЛМАТЫ-БОЛАШАҚ" АҚ

Баспахана директоры Бақберген ТҮКІБАЕВ

Бас редактор Айтақын БҰЛҒАҚОВ

Редакция алқасы:
Сарби ӘЙТЕНОВА – редактордың орынбасары
Арайлым НҰРЖАПАР – тілші
Айдана СМАҒҰЛ – тілші

Кезекші редактор: А. НҰРЖАПАР.

Алатау

Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінде 2007 жылғы 27 тамызда тіркеліп, № 8639-Г куәлігі берілген.

Газет аптасына бір рет, жұма күні шығады. Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді. Жарнама мен хабарландырулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты.

Газет Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32 үйде "Алматы-Болашақ" АҚ филиалы "Офсет" баспаханасында басылады.

Редакция мекенжайы: 040000, Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32-үй, екінші қабат.

Телефондары: 8(7282) 41-11-70, 41-11-42;
E-mail: alatau_offset@mail. ru, www.alatau.kz@mail. ru
Сайты: alatau_gazeti

Газет 07.08.2000 жылдан бастап шығады.

Таралымы 2500
Тапсырыс № 1265
Индекс 15534